

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV ARCHITEKTURY

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

URBANISTICKÁ ANALÝZA A TEORIE VEŘEJNÉHO PROSTORU PRO 21. STOLETÍ

URBAN ANALYSIS AND PUBLIC SPACE THEORY FOR THE 21ST CENTURY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Pavλίna Tanečková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. JAN MÁJEK, Ph.D.

BRNO 2022

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3656 Městské inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program
Studijní obor	3647R025 Městské inženýrství
Pracoviště	Ústav architektury

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Pavína Tanečková
Název	Urbanistická analýza a teorie veřejného prostoru pro 21. století
Vedoucí práce	Ing. arch. Jan Májek, Ph.D.
Datum zadání	30. 11. 2021
Datum odevzdání	27. 5. 2022

V Brně dne 30. 11. 2021

doc. Ing. arch. Juraj Dulenčín, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

GEHL, Jan. MĚSTA PRO LIDI. Nakladatel: Partnerství. ISBN 9788026020806.

GEHL, Jan. ŽIVOT MEZI BUDOVMAMI: Užívání veřejných prostranství. 1. vyd. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0.

HRŮZA, Jiří. STAVITELÉ MĚST. Nakladatel: Agora. ISBN 9788086820088.

JEHLÍK, Jan. RUKOVĚŤ URBANISMU. Nakladatel: Ausdruck Books, 2016. ISBN: 9788026095583.

KRATOCHVÍL, Petr. MĚSTSKÝ VEŘEJNÝ PROSTOR. Vydal: 1. vyd. Zlatý řez o.s., Praha, 2015. ISBN 978-80-88033-00-4.

KRIER, Léon. Architektura - volba nebo osud. Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0012-7.

LYNCH, Kevin. OBRAZ MĚSTA / THE IMAGE OF THE CITY. Vyd. Polygon. 1. vyd. Praha, 2004. ISBN 80-7273-094-0.

PARTNERSTVÍ, Kolektiv autorů Nadace. PROSTORY - Průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. 1.vyd. Brno 2003. ISBN 978-80-904918-6-1.

SITTE, Camillo. STAVBA MĚST PODLE UMĚLECKÝCH ZÁSAD. Vydal: ÚÚR, Brno, 2012.

ŠÉPKA, Jan A TŮMOVÁ, Mirka. JAK SE DĚLÁ MĚSTO. 1. vyd. Praha, 2016. ISBN 970-80-87064-15-3.

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Při zpracování bakalářské práce je třeba řídit se směrnicí děkana č. 04/2019 Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně vč. všech dodatku a příloh.

ZADÁNÍ, CÍLE PRÁCE, POŽADOVANÉ VÝSTUPY

Úvod do teorie veřejného prostoru.

Analýza trendů a forem veřejného prostoru.

Zvolení vhodné vícekritériální analytické metody resp. metod pro zvolené město - Nový Jičín. Detailní rozbor vybraného veřejného prostoru.

Praktické ověření zjištěných poznatků vlastním návrhem úprav konkrétního veřejného prostoru.

Cíl práce:

Na základě analytické části definovat základní aspekty kvalitního městského veřejného prostoru.

Praktické ověření vlastním návrhem.

Závěr:

V závěru popsat shrnutí výsledků práce s nastíněním vize možného dalšího vývoje.

Zhodnocení výsledků práce.

STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část závěrečné práce zpracovaná podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (povinná součást závěrečné práce).

2. Přílohy textové části závěrečné práce zpracované podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání, a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (nepovinná součást závěrečné práce v případě, že přílohy nejsou součástí textové části závěrečné práce, ale textovou část doplňují).

Ing. arch. Jan Májek, Ph.D.
Vedoucí bakalářské práce

ABSTRAKT

Hlavním tématem bakalářské práce je teorie a analýza veřejného prostoru. Zabývá se analýzou trendů a forem veřejného prostoru a jeho rozbohem. Práce začíná základní charakteristikou zvoleného města Nový Jičín, jeho vymezením a historií. Následuje teoretický výklad, který je založen na principech a myšlenkách dánského architekta a urbanisty Jana Gehla a českého architekta a urbanisty Jana Jehlíka. Teorie podle Jana Jehlíka pojednává o komplexním pojetí přístupu k urbanistickým úkolům, kdy řeší celou škálu činností, resp. formy veřejného prostoru. Tato část je zaměřena na formy a typy prostorů. Dalším tématem je analýza trendů živého, bezpečného a udržitelného města postavena na fyzickém vnímání veřejného prostoru s důrazem na jeho psychické vnímání člověka, který se v prostoru nachází. Tato část teorie je opřena o myšlenky Jana Gehla. Praktickou částí jsou analýzy zvoleného veřejného prostoru Masarykova náměstí v Novém Jičíně. Cílem analýz je zhodnocení současného stavu a kvality života. Analýzy se skládají z jednotlivých částí jako širší vztahy prostoru a jeho návaznost v rámci jeho umístění ve městě, funkční analýza a míra občanské vybavenosti, analýza dopravy, zeleně, hraničních linií, výškového stupně zástavby a analýza aktivit. Posledním tématem je návrh pro zkvalitnění života města, který řeší zlepšení podmínek městské zeleně a pohybu lidí v Žerotínském parku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejný prostor, analýza, náměstí, historické centrum, městská památková rezervace, město, funkce, Nový Jičín, Masarykovo náměstí, Žerotínský park

ABSTRACT

The main topic of this bachelor thesis is theory and analysis of public space. This work deals with analysis of trends and public space which is also analyzed. This thesis begins with fundamental characteristics of Nový Jičín, its area and history. This characteristics is followed by theory based on thoughts and principles of Danish architect and urbanist Jan Gehl and Czech architect and urbanist Jan Jehlík. Jehlík's theory deals with complex approach to tasks of an urbanism that deals with whole spectrum of forms of public spaces. This part is focused on form and types of places. Next topic is analysis of trends of living, secure, and sustainable city built on physical perception of public space, with emphasis on psychical perception of a human located on it. This part is based on ideas of Jan Gehl. Practical part of this thesis are analyzes of Masaryk's square in Nový Jičín. The main goal of these analyzes is evaluation of the square's actual condition and quality of life. Analyzes consist of individual parts such as broader relations of the space and its continuity in terms of its city layout, functional analysis and a level of civil.

KEYWORDS

public area, analysis, square, historical center, urban conservation area, city, use, Nový Jičín, Masaryk's square, Žerotínský park

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

Pavλίna Tanečková *Urbanistická analýza a teorie veřejného prostoru pro 21. století*. Brno, 2022. 91 s., Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Jan Májek, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané bakalářské práce s názvem *Urbanistická analýza a teorie veřejného prostoru pro 21. století* je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 27. 5. 2022

Pavλίna Tanečková
autor práce

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem *Urbanistická analýza a teorie veřejného prostoru pro 21. století* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 27. 5. 2022

Pavλίna Tanečková
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří mému vedoucímu bakalářské práce Ing. arch. Janu Májkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, ochotu, vynaložený čas a trpělivost, jenž mi věnoval nejen při tvorbě mé bakalářské práce, ale v průběhu let mého studia. Dále bych ráda poděkovala své rodině za nesmírnou podporu, kterou mi stále poskytují. V neposlední řadě bych chtěla věnovat poděkování mému partnerovi, který mi byl velkou oporou.

OBSAH

1	ÚVOD	12
1.1	Cíl práce.....	12
2	ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŘEŠENÉM MĚSTĚ	13
3	POLOHA MĚSTA	15
4	SPÁDOVÉ A ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ MĚSTA	17
5	HISTORIE A VÝVOJ MĚSTA	19
6	ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA NOVÝ JIČÍN	20
6.1	Nadřazené nástroje územního plánování	20
6.1.1	Politika územního rozvoje.....	20
6.1.2	Zásady územního rozvoje	20
6.2	Analýza územního plánu	21
6.2.1	Urbanistická koncepce	21
6.2.2	Dopravní infrastruktura	22
7	TEORIE VEŘEJNÉHO PROSTORU	23
7.1	Forma veřejných prostorů.....	23
7.1.1	Prostory veřejné	24
7.1.2	Prostory poloveřejné	24
7.1.3	Prostory soukromé	24
7.1.4	Prostory polosoukromé	25
7.1.5	Specifická kategorie	25
7.2	Typy prostorů.....	25
7.2.1	Ulice	26
7.2.2	Náměstí.....	27
7.3	Veřejné prostory dle významu	28
7.3.1	Místní.....	28
7.3.2	Okřskové	29

7.3.3	Celoměstské	29
7.3.4	Nadměstské.....	30
8	TRENDY VEŘEJNÉHO PROSTORU	31
8.1	Živé město.....	31
8.1.1	Hraniční linie	31
8.2	Bezpečné město.....	31
8.2.1	Doprava.....	32
8.2.2	Kriminalita	32
8.3	Udržitelné město.....	33
9	VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ V NOVÉM JIČÍNĚ	34
9.1	Cyklistické trasy.....	34
9.2	Fibichovo náměstí.....	36
9.3	Tržnice na valech s parkovištěm	37
9.4	Parky a přírodní zajímavosti	38
9.4.1	Žerotínský park.....	38
9.4.2	Park „Osvobození“	39
9.4.3	Smetanovy sady.....	40
9.4.4	Janáčkovy sady.....	42
9.4.5	Lesopark Skalky	43
10	ANALÝZA VEŘEJNÉHO PROSTORU.....	45
10.1	Základní informace	45
10.2	Historický vývoj náměstí	51
10.3	Širší vztahy.....	53
10.4	Veřejné prostory navazující.....	55
10.5	Struktura prostoru – schwartzplan	56
10.6	Analýza dopravy.....	58
10.7	Funční analýza.....	63

10.8	Výšková úroveň zástavby.....	65
10.9	Analýza zeleně	67
10.10	Analýza hraničních linií.....	70
10.11	Analýza aktivit	71
10.12	Vyhodnocení analýz.....	73
11	VLASTNÍ NÁVRH OBNOVY ŽEROTÍNSKÉHO PARKU.....	75
11.1	Pohled na současný vzhled parku.....	76
11.2	Výsledný návrh.....	77
11.2.1	Pohledy do parku	79
11.3	Návrhové parametry.....	80
12	ZÁVĚR	81

1 ÚVOD

Bakalářská práce se nejprve zabývá základními informacemi o zvoleném městě Nový Jičín. Řeší jeho polohu v rámci kraje, jeho spádové a zájmové území a historický vývoj města od jeho samotného vzniku.

Na charakteristiku města navazuje stručná část rozboru územní plánovací dokumentace města, kde jsou specifikovány hlavní koncepce a podmínky, cíle a záměry.

V další části se zabývá teorií veřejného prostoru, jeho definicí známých architektů a urbanistů a legislativním vymezením v zákoně. Rozebírá formy veřejného prostoru v rámci vlastnictví a přístupnosti a vymezuje základní typy veřejných prostor. Řeší rozdělení veřejného prostoru podle významu a analýzu trendů se zaměřením na kvalitní život.

Hlavní částí je analytická část se zaměřením na Masarykovo náměstí v Novém Jičíně. Podrobně řeší veřejný prostor v rámci působení města, dopravní situaci, vybavenost prostoru občanskými potřebami, funkčnost, zastoupení zeleně, působení hraničních linií v prostoru, aktivitami a jejich konečným vyhodnocením, které slouží ke zkvalitnění podmínek.

V závěru se práce zabývá vlastním návrhem úpravy městské zeleně v Žerotínském parku, které mají snahu vyřešit současné nedostatky. Návrh vyplývá z analýz Masarykova náměstí a jeho potřeb pro zkvalitnění života.

Při návrhu bylo respektováno měřítko, byla zachována poloha a rozměry prostoru. Byly navrženy prvky pro zatraktivnění veřejného prostoru.

1.1 CÍL PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je komplexní zhodnocení stávajícího veřejného prostoru vycházející ze zpracovaných analýz a konečného návrhu, který navazuje na nedostatky a problémy veřejného prostoru.

2 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŘEŠENÉM MĚSTĚ

Město Nový Jičín leží v jihozápadní části Moravskoslezského kraje v malebné kotlině Moravské brány. Jeho správní hranice sousedí se Zlínským a Olomouckým krajem. Město se rozkládá při levém břehu řeky Jičínky, podél které vede hlavní silniční tah. Dalšími vodními toky protékajícími městem jsou Zrzávka a potok Grasmanka. Město je poměrně rovinaté, což dokazuje nejvyšší naměřená nadmořská výška na Masarykově náměstí 284 m n. m. [1]

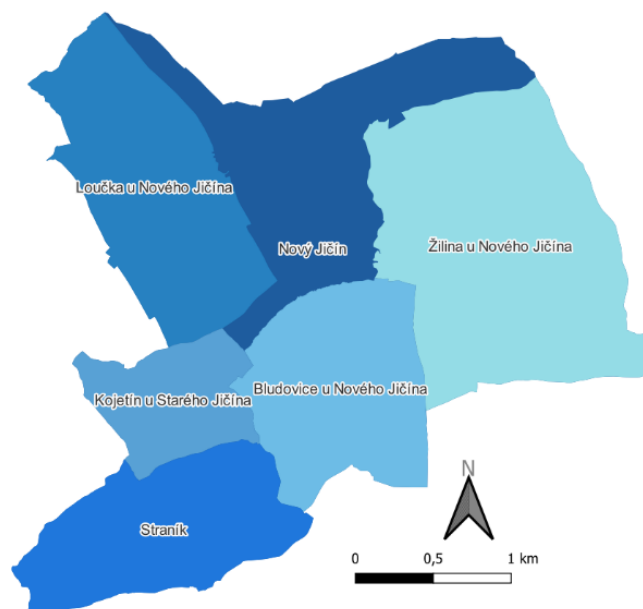
Obrázek 1 - Poloha města v ČR [autorova tvorba]

Rozloha města včetně všech jeho částí je 4478 ha. V současnosti žije ve městě 22 757 obyvatel. [1]

Katastrálně se město člení na 8 katastrálních území:

- Nový Jičín-město,
- Nový Jičín-Horní Předměstí,
- Nový Jičín-Dolní Předměstí,
- Bludovice u Nového Jičína,
- Kojetín u Starého Jičína,
- Loučka u Nového Jičína,
- Šenov u Nového Jičína,
- Žilina u Nového Jičína. [2]

Město je tvořeno 6 místními částmi, mezi které patří jak samotná část Nový Jičín, tak i části Straník, Kojetín, Bludovice, Žilina a Loučka u Nového Jičína. [1]

Obrázek 2 - Místní části města Nový Jičín [autorova tvorba]

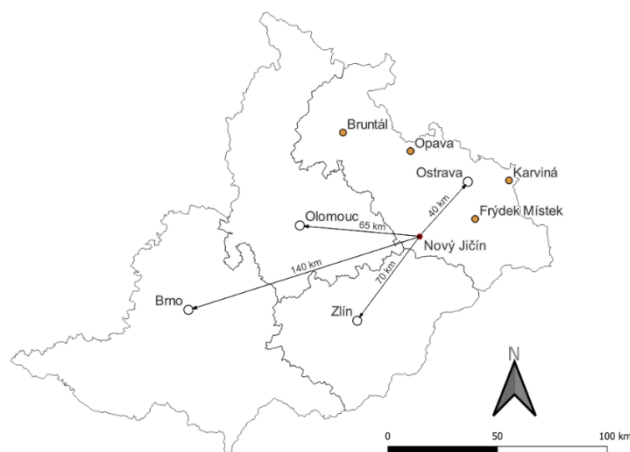
3 POLOHA MĚSTA

Město leží na mezinárodním silničním tahu E-462. I přes jeho hraniční polohu v kraji se v jeho blízkosti, ve vzdálenosti cca 18 km, nachází mezinárodní letiště Ostrava- Mošnov. V rámci kraje se jedná o jedno z 5 okresních měst. Od krajského města Ostravy je vzdálen přibližně 40 km, od okresních měst Frýdku Místku 30 km, Karviné 65 km, Opavy 45 km a od Bruntálu 80 km. Dále pak sousedí s okresem města Vsetín ve Zlínském kraji a v neposlední řadě s okresy Přerov a Olomouc v Olomouckém kraji, které pojí jihovýchodní hranice okresu Nový Jičín. [1]

Nový Jičín je v severní části města obklopen spíše zemědělskou půdou a loukami. Kolem zbývajících hranic města se nacházejí louky a lesy, které obklopují obce napojené na město na jižní hranici území.

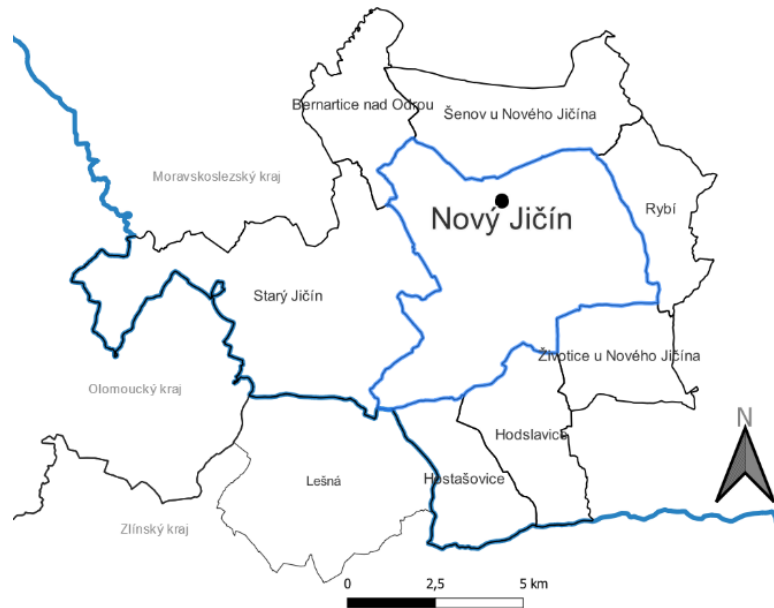
Dopravní spojení mimo automobilovou silniční dopravu je možné díky autobusovým spojům, kterými se lze přímým spojením dostat do všech okresních měst s výjimkou Bruntálu. Vlaková doprava z Nového Jičína je využívána pouze jako spoj do blízkého městysu Suchdol nad Odrou.

V rámci celostátního a mezinárodního významu je poloha města považována za strategickou a to zejména díky tomu, že leží v těsné blízkosti 11 km od významného dopravního silničního tahu dálnice D1 z Brna do Ostravy, 8 km od vysokorychlostní železniční trati s nejbližší stanicí Suchdol nad Odrou, vedoucí na směry Brno, Ostrava, Bohumín a Praha a přenosové energetické síti.

Obrázek 3 - Poloha a širší vztahy v kraji [autorova tvorba]

Sousedními obcemi Nového Jičína ležící v Moravskoslezském kraji jsou Bernatice nad Odrou, Hodslavice, Hostašovice, Rybí, Starý Jičín, Šenov u Nového Jičína a Nového Jičína a Životice u Nového Jičína. Město sousedí i s obcí náležící Zlínskému kraji, obec Lešná.

Obrázek 4 - Sousední obce řešeného města [autorova tvorba]

Zajímavostí města je jeho zeměpisná poloha, zejména z pohledu zeměpisné délky, jelikož Novým Jičínem procházejí čtyři kilometry z 18. poledníku východní délky. [3]

Obrázek 5 - 18. poledník východní délky u ZŠ Jubilejní [3]

4 SPÁDOVÉ A ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ MĚSTA

Nový Jičín je obec s rozšířenou působností, jehož správní obvod tvoří 16 obcí a to: Bartošovice, Bernatice nad Odrou, Hladké Životice, Hodslavice, Hostašovice, Jeseník nad Odrou, Kunín, Libhošť, Mořkov, Nový Jičín, Rybím Sedlnice, Starý Jičín, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína a Životice u Nového Jičína. [4]

Obrázek 6 - Obce v ORP Nový Jičín [autorova tvorba]

Pro tyto obce je Nový Jičín městem s velkým množstvím pracovních příležitostí a nabízených služeb. Město se vyznačuje architektonickými památkami, kulturními zážitky v kinech, divadlech, muzeích či historických budovách, zajišťuje vzdělání, nákupní možnosti, ubytovací a gastronomické služby. Dále pak poskytuje sportovní a rekreační vyžití v podobě sportovišť, hřišť, heren a v neposlední řadě zde nechybí ani široké zastoupení administrativní sféry.

Naopak v zájmovém území se nachází obce, které nabízejí občanům města příležitosti a možnosti, které Nový Jičín postrádá, nebo jej nenabízí v takovém množství a kvalitě jako ostatní města.

Díky svému strategickému umístění má poměrně blízko ke krajskému městu Ostrava. Toto město nabízí lidem více pracovních možností, vzdělávací zařízení s větším výběrem středním škol a vysokých škol, fakultní nemocnici, kulturní, sportovní a zážitkové možnosti jako zoo, festivaly, sportovní haly, zábavní parky, dále pak také nákupní centra, a ubytovací zařízení a gastronomické zážitky.

Dalšími zájmovými městy jsou Frýdek Místek, Karviná, Opava, města v Olomouckém kraji Přerov, Olomouc, město Zlín, které nabízejí lidem podobné možnosti ve větším či menším rozsahu jako krajské město.

5 HISTORIE A VÝVOJ MĚSTA

První písemné zmínky o městě spadají do roku 1313, ačkoliv pravděpodobně vzniklo už na konci 13. století v místě křižovatky sloužící jako obchodní cesta mezi Polskem, Slezskem, Čechy a Uhry. Díky svému pravidelnému půdorysu není mylné se domnívat, že město vzniklo tzv. „na zeleném drnu“ a mělo sloužit jako hospodářské, potažmo zemědělské centrum panství Starý Jičín. [5] [6]

Obrázek 7 - Veduta města z roku 1722 [47]

V průběhu let a staletí město i panství patřilo zejména dvěma panským rodům, pánům z Kravař, kteří dali základ městskému znaku a Žerotínským pánům. Nejvíce se ale v budování a vývoji města zasloužili páni ze Žerotína, kteří přebudovali gotickou tvrz ze 14. století, stojící u čtvercového náměstí, dnešní Masarykovo náměstí, na renesanční sídlo a přeměnili pravidelné čtvercové náměstí vybudováním kamenného podloubí a měšťanských domů, do té doby bývalo město dřevěné. Město prošlo mnoho změnami, bylo zasaženo válkami a požáry, byly změněny posty města z poddanského na město komorní v roce 1558, dále pak na město královské. [5] [6]

V 16. století došlo k rozvoji průmyslu a obchodu jež zapříčinila výstavba císařské cesty, město se stalo sídlem krajského soudu. Dodnes známe Nový Jičín jako „město klobouků“, díky velkému rozmachu textilního průmyslu a firmy TONAK v 19. století. Nový Jičín se stal městskou památkovou rezervací v roce 1967, díky své mimořádné koncentraci historických budov v jádru města. [5] [6]

6 ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA NOVÝ JIČÍN

6.1 NADŘAZENÉ NÁSTROJE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

6.1.1 Politika územního rozvoje

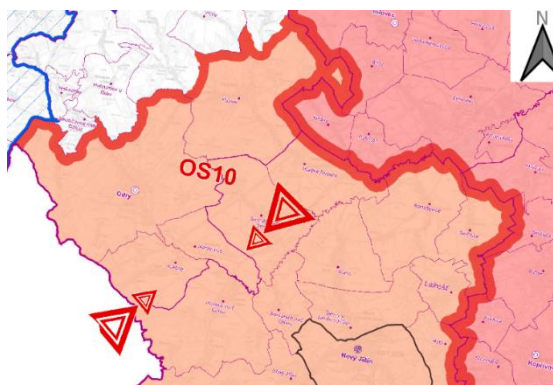
V Politice územního rozvoje patří Nový Jičín jako obec s rozšířenou působností do území, kterým prochází rozvojová osa OS10, jež vymezuje území s výraznou vazbou na významné dopravní cesty a železniční tratě. Důvodem vymezení je vliv spolupůsobení centra Nový Jičín na území. [7]

Obrázek 8 - Výřez z PÚR [7]

6.1.2 Zásady územního rozvoje

V zásadách územního rozvoje se Nový Jičín nachází v rozvojové ose OS10 republikového významu, který ZÚR zpřesňují. [8]

Obrázek 9 - Výřez ze ZÚR [8]

Zásady územního rozvoje v oblasti řešeného území stanovují zajištění a podmínky pro: stavební úpravy dálnice II. třídy D48, dopravní dostupnost a vytvoření územních podmínek pro silnici I/57, vymezení koridoru produktovodu DN 200 republikového významu, zohlednění ochrany charakteristických znaků krajiny při umístění stožárů větrné elektrárny, posílení skupinového vodovodu z přivaděče Fulnek-Hranice, ochranu pohledového obrazu kulturních historických dominant v krajinných panoramatech i v dílčích scénériích, zachovat celistvost lesních celků v oblasti místních částí Kojetín, Straník Loučka, apod. [8]

6.2 ANALÝZA ÚZEMNÍHO PLÁNU

Územní plán města Nový Jičín byl vydaný formou opatření obecné povahy dne 10. 9. 2009 a nabyl účinnosti 1. 10. 2009. [2]

Při posuzování změn v území je nutno vycházet z nevyvážených podmínek území, zejména potřeb zlepšení podmínek pro příznivé životní prostředí (zejména rozšíření a zkvalitnění obytné funkce města a hospodářských podmínek rozvoje území (jejichž možnosti řešení ve vlastním administrativním území obce jsou však omezené s ohledem na potřeby ochrany životního a obytného prostředí), možnosti je nutno hledat, posuzovat v rámci vazeb v širším regionu – vymezení a rozvoj podnikatelských zón, areálů (zejména Mošnov, Nošovice). [2]

Základní koncepcí územního plánu je zpřesňování ploch a koridorů nadmístního významu a vymezení prvků ÚSES, ochrana Městské památkové rezervace Nový Jičín, a rozvoj obytných ploch a občanské vybavenosti ve městě. [2]

Předmětem ochrany území je přírodní park Podbeskydí, přírodní rezervace Svinec, Polštářové lávy ve Straníku, Pikritové mandlovce u Kojetín a prvky ÚSES, dále pak nemovité kulturní památky, a objekty související s historickým vývojem osídlení. [2]

6.2.1 Urbanistická koncepce

Hlavním cílem je vytvoření podmínek pro budoucí rozvoj území, ochrana historického centra města, týkající se umístování a povolování staveb

případně jejich změny užívání, v součinnosti s plochami s navrženým způsobem využití, zejména z hlediska zachování urbanistických hodnot území. Podstatnou částí koncepce je také vytváření podmínek pro ochranu životního prostředí, přírody a krajiny v návaznosti na umístování staveb. [2]

6.2.2 Dopravní infrastruktura

Významným dopravním tahem v území je silnice I/48, která je důležitým bodem plánování z hlediska její přestavby a respektování vymezené plochy koridoru v řešeném území. [2]

Územní plán dále stanovuje koncepci pro realizaci směrových úprav důležitých komunikačních sítí jako jsou I/57 v části Nový Jičín – Horní Předměstí a Bludovice u Nového Jičína. [2]

7 TEORIE VEŘEJNÉHO PROSTORU

V zásadě lze rozlišit tři kategorie přístupů, které se liší tím, co pod pojmem veřejný prostor chápou, jaké metody používají při jeho analýze, ale i tím, jaké praktické důsledky z nich lze vyvodit. První vychází z filosofických, sociologických nebo politologických teorií a v pojmu veřejný prostor akcentuje především jeho roli místa, kde člověk může svůj individuální život sdílet a konfrontovat s druhými lidmi a sám sebe prožívat jako součást širšího celku – obce. Do druhé kategorie přístupů bychom zahrnuli ty úvahy, které si všímají především toho, co se ve veřejných prostorech často odehrává, činností které prostory umožňují, podněcují nebo naopak vylučují. A konečně třetí kategorie přístupů je spojena s konkrétním architektonickým ztvárněním veřejných prostorů a s reflexí vlastních tvůrčích přístupů. [9]

Definice na úrovni zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) pak říká: *Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstím ulice, tržnice, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. [10]*

Veřejný prostor by při jeho návrhu měl především vycházet z toho, co se na něm bude odehrávat, tedy z lidských aktivit a z jeho budoucího režimu, z výběru vhodného místa, tedy lokality a v poslední fázi návrhu řešit fyzickou podobu prostoru ve formě vhodné kompozice. *Život, prostor, budovy – prosím v tomto pořadí!* [11] Základní roli hrají pro plánování městských prostor měřítko různých úrovní. Ať už městské, vztahující se k okolí města, jeho částem nebo celkové struktuře města. Dále pak měřítko pro plánování míst, neboli stavební, které promítá, jak uspořádat budovy a prostory do větších celků. V neposlední řadě je podstatné i měřítko lidské. Jedná se zejména o to, jak se cítí a jak vnímají lidé prostor, kterým procházejí nebo v něm vykonávají své činnosti. [9] [12] [11]

7.1 FORMA VEŘEJNÝCH PROSTORŮ

Jak už z názvu vyplývá veřejný prostor je majetkem veřejným nebo ve správě veřejné. I přesto ale vznikají veřejné prostory ve vlastnictví soukromém. Na rozdíl od druhu vlastnictví je pro veřejný prostor důležitá jeho přístupnost a

možnost tento prostor plně využívat. Typickým znakem pro venkovská sídla je společný život celé komunity, kdy se lidé navzájem znají, kde se na veřejných prostorech odehrávají soukromé události. Oproti tomu městské prostory jsou více anonymní a ctí soukromý prostor. [13]

7.1.1 Prostory veřejné

Prostory, které jsou ve veřejném vlastnictví a poskytují všem přístup bez omezení. Dle definici v legislativě, se řadí mezi veřejné prostory, i některé prostory v soukromém vlastnictví a v tomto případě se pojem přístupnost rozšiřuje na užívání veřejnosti jakékoliv věkové skupiny, etnické skupiny, náboženského vyznání apod. Existují i formy veřejného prostoru, kde je přístupnost omezena, např. otevírací dobou zahrad, hřišť a dalších. V určitých případech časová omezenost přístupu na veřejný prostor není na škodu, zabraňuje vandalismu, přispívá ve kvalitnější správě a údržbě a bezpečnosti. [13]

7.1.2 Prostory poloveřejné

Jsou prostory, které splňují přístupnost prostoru všem lidem. Avšak rozdílem mezi veřejným a poloveřejným prostorem je jeho způsob údržby a spravování. Poloveřejné prostory jsou využívány spíše místními obyvateli, kteří si je z vlastní iniciativy zvelebují a přizpůsobují podle svých představ v rámci možnosti. Nicméně některé prvky musí splňovat normy a certifikaci, zejména herní prvky. [13]

V dnešní době lidé trpí častým nedostatkem volného času a tím dochází k úpadu těchto prostorů a jejich možnému rozvoji. [13]

7.1.3 Prostory soukromé

Tyto prostory mohou mít význam z hlediska veřejného života, zejména jednání se o soukromé plochy těsně přiléhají k veřejným prostorům a pohledově nejsou rozděleny, kdy příkladem můžou být předzahrádky domů. [13]

7.1.4 Prostory polosoukromé

Polosoukromými prostory jsou plochy spadající do soukromého majetku, kdy jsou veřejnosti za určitých podmínek přístupné. Příkladem jsou prostranství v soukromém vlastnictví, které plní důležitou funkci veřejných prostorů. Jedná se o velká atria, nákupní centra, galerie, které se vyznačují uzavřeností a interiérovým charakterem. Tyto prostory jsou často označovány jako pseudoprostory, protože v nich nedochází k rozvoji sociálních kontaktů a možnosti odehrávání aktivit. [13]

Obrázek 10 - Polosoukromé prostory [13]

7.1.5 Specifická kategorie

Skupina prostorů označovaných jako „gates communities“, kde je v zástavbě rodinných domů omezený přístup cizích lidí. Zamezení přístupnosti je nejčastěji řešeno fyzickými bariéry (ploty, brány) nebo varovnými cedulemi. Častými prostory patřící do specifické kategorie jsou území v blízkosti lesa nebo na okraji volné krajiny. Mezi problémy těchto prostorů patří omezení rozvoje sousedských vztahů. Vznikají zde „mrtvé ulice“, které jsou zapříčiněny úpadkem sociální kontroly nad prostorem. [13]

7.2 TYPY PROSTORŮ

Základní prostorotvornou jednotkou urbánní struktury je náměstí spolu s ulicí a parkem. [12]

7.2.1 Ulice

Jedná se o lineární formu veřejného prostoru, která je tak zřejmá, že není ani jako veřejný prostor často vnímána. Historicky vznikala sídla zástavbou stavěnou kolem důležitých ulic. Tato forma je nejčastější pro venkovská osídlení, jež mnohá z nich si ji zachovávají dodnes a tvoří hlavní prostor obce. Ve městě se pak projevuje tento veřejný prostor u tzv. kompaktních domů resp. blokových zástaveb až do konce 30 let 20. století, který se dnes opět vrací do plánování měst. Ulice jako taková, je charakterizována šířkou, která je přibližně 20 m, dále pak základním oddělením dopravních proudů, jako vozovka, chodník, popř. přidružené pruhy pro cyklisty. Bývají dlouhé přibližně 1 km a tvoří uliční vzor v rámci čtvrti. Základní typy veřejného prostoru ulic jsou ulička, příp. pěší zóna či obytná ulice, městská třída, bulvár. [12] [13]

Ulička je typem ulice, vyskytující se ve většině případů ve vesnické, historické nebo obytné zástavbě. Vyznačuje se šířkou přibližně 10 m a chybějícím rozdělením dopravních proudů. [12]

Pěší zóna je přirozená pro historické jádra středověkých měst, příkladem jsou italská, španělská ale i česká města. Díky úzkým ulicím nejsou centra zahlcena automobilovou dopravou. V dnešní době je snaha o vybudování pěších zón jako zklidnělých komunikací v historických centrech. Okolo ulic v pěších zónách jsou formovány budovy s obchodní a společenskou funkcí. [13]

Městská třída je významným lineárním prvkem veřejného prostoru, která charakterizuje město a svou trasou ve struktuře města soustřeďuje obchodní, společenskou a dopravní funkci. Vyznačuje se velkým prostorem, kdy se její šířka pohybuje okolo 30 m a na délku má od 1 do 10 kilometrů. Svou trasou spojuje okrajovou část města s tou centrální, přičemž stupňuje dynamický průběh charakteru zástavby po jejím obvodu. Ve většině případů se jedná o hlavní dopravní tepny měst, které způsobují kolizi s obchodní a společenskou funkcí. Jsou kladeny vysoké nároky na veřejný prostor, který je ovlivňován dopravou. Jediným možným řešením pro zlepšení jeho kvality, je zklidnění dopravy, které nebývá jednoduché. [12] [13]

Bulvár je nejširším typem ulice s charakteristickou šířkou 50 m. Oproti třídě je pro bulvár typický tangenciální směr směřující od okrajové části města do centra, kdy nejčastěji kopíruje bývalé městské hradby. Jedná se o hlavní obchodní a společenskou zónu. Požadavkem prostoru je potřeba stabilní vzdálenosti od centra, poněvadž je zdrojem aktivit a cílem dějů. Má rovnoměrný nedynamický průběh profilu i charakteru. [12]

7.2.2 Náměstí

Jedná se o veřejný prostor s velikostí hrany přibližně od 50 do 200 m. V ideálních podmínkách by měl splňovat kritéria všesměrnosti, které jsou odvozeny od smyslových, fyzických a fyzikálních limitů. Všesměrnost pohybu je zajištěna převážně po zpevněném povrchu a měla by zajišťovat převážně pěší provoz. Množství dopravy a míra vegetace na náměstích nejsou tolik zásadní, jako udržení jednotného charakteru prostoru a prostředí. [12]

Náměstí je důležitým prostorem s významem pro život města od starověku, kdy se na něm shromažďovali lidé a rozhodovali o důležitých politických otázkách, přes středověké konání řemeslných a zemědělských trhů, reprezentačních událostí, slavností, apod. [13]

Dalšími typy náměstí, které byly vytvářeny při cíleném plánování měst, jsou plácek, náves, městská zeleň, městské zahrady, parky, lesoparky, vnitrobloky, apod. [12] [13]

Náves je typická pro menší obce, kde se odehrávají významné události. V dnešní době je mnoho prostorů tohoto typu znehodnocen významem místa dopravou, ať už hlavním dopravním tahem, parkovištěm, či autobusovou točnou. [12] [13]

Plácek je nejmenším veřejným prostorem, který často nenesé jméno. Jedná se o místa před významnými budovami nebo při křížení cest, kde sílí historický charakter prostředí nebo lokální potřeba určitých požadavků. Jeho úprava povrchů může být různorodá, zpevněná, nezpevněná nebo zastavěná významnou stavbou, např. kaplí. [12]

Městská zeleň jsou plochy, které jsou nedílnou součástí zdravého organismu města, jejichž potřeba roste s rozvojem, s růstem města a s potřebami

obyvatel. Propojení jednotlivých prvků městské zeleně posiluje její ekologické, enviromentální a společenské funkce. [13]

Parky jsou plochy s různorodým zastoupením zeleně s ekologickou funkcí pro život ve městě. V prostoru dochází ke střídání ploch s travním porostem s okrasnými dřevinami či soliterními stromy. Slouží převážně k rekreaci, případně k různým kulturním či sportovním událostem. Specifickým typem parku je lesopark. [13]

Městské zahrady se liší od parků jejich intenzivní údržbou, zejména rostlin okrasného charakteru. Původ většiny z nich je v soukromých zahradách zámků a vil. Příkladem může být Květná zahrada v Kroměříží, která je součástí komplexu Kroměřížského zámku. [13]

Mezi další specifické prostory patří zelené střechy, zelené fasády, poloveřejná nádvoří, zastřešené pasáže, dvory se zahradami, které často nejsou ani vnímány jako veřejné prostory. [13]

7.3 VEŘEJNÉ PROSTORY DLE VÝZNAMU

Dle úrovně významu veřejných prostranství v daném území je lze rozdělit na místní, okrskové, celoměstské, nadměstské. Úroveň významu prostoru pro občany či společnost je dána typem prostoru, jeho okolím, lokalitou, zastoupenými funkcemi a službami a vzájemnými vazbami v prostoru. [13]

7.3.1 Místní

Jedná se o nejnižší úroveň veřejných prostor v rámci celého území, neznamená to ale nejmenší význam pro společnost daného území. Naopak tyto prostory jsou velmi významné pro místní obyvatele, díky dostupné intenzivní formě společenských kontaktů probíhající v prostoru. Rozvíjení sociálních kontaktů, upevňování sousedských vztahů se uskutečňuje v průběhu aktivit odehrávajících se na různých typech prostorů, ať už náměstí, uliček, menších parcích, apod. Svým významem může i nemusí být atraktivní pro příchozí turisty, avšak neměl by převyšovat svým významem další úroveň, tzn. neměl by být hlavním lákadlem, pouze by měl být doplněním ostatních veřejných prostorů. V některých případech se nemusí

jednat o plně veřejné prostory přístupné široké veřejnosti. Lokálními prostory mohou být tzv. prostory polosoukromé či soukromé, které plní funkci zázemí místních obyvatel, např. vnitrobloky, ve kterých dochází ke každodenním neformálním kontaktům obyvatel. [13]

7.3.2 Okrskové

Veřejné prostranství v rámci městské části, či čtvrti, které je charakteristické zvýšenou soustředěností administrativních a obchodních služeb. V této úrovni dochází k přeměně neformálních kontaktů, obyvatel této části města, k té poloformální. Svým specifickým charakterem, který má nejčastěji prostorovou podobu náměstí nebo parku, může přilákat i turisty. Přístupnost a návaznost na okolní části území by měla být umožněna různými druhy dopravy. Často se tak tato centra stávají významnými přestupními uzly městské hromadné dopravy (MHD). Jelikož se nejedná o nejvyšší úroveň s nejvyšším významem pro společnost celého území, je podpora rozvoje rekreace a turismu nižší, než ve vyšších úrovních veřejných prostranství. Ale i přesto, je díky svým nabízeným službám různého odvětví typických pro dané místo, přínosné pro město. [13]

7.3.3 Celoměstské

Jedná se o veřejné prostory s vysokou významností, která jsou nejen pro obyvatele ale i turisty významná zejména díky obchodní funkci a kulturně-společenskému vyžití. Dochází zde k formálním i neformálním střetům občanů, kde nepřevažuje rozvoj sociálních kontaktů a sousedských vztahů. Podoba celoměstských prostor se liší podle daného typu veřejných prostranství. Může se jednat o náměstí, návsi, nábřeží, ulice, tržiště, lokality s obchodní či správní funkcí, parky nebo místa pro rekreaci s vysokým významem pro společnost nebo také předprostory významných nebo historických budov jako muzeum, školy, divadla apod. Umístění veřejných prostorů tohoto typu je nejčastěji v historickém jádru nebo centrální části města. Není ale výjimkou, že se celoměstské prostranství objevují i mimo typická centrální místa, kdy se obchodní a správní místa mohou přesunout do nových částí města a pro tamější obyvatele tak nabývají velkého významu.

Příkladem veřejných prostranství na této úrovni je Masarykovo náměstí v Novém Jičíně. [13]

7.3.4 Nadměstské

Tyto prostory mají nejvyšší úroveň systému veřejných prostranství. Do nadměstských prostorů se řadí veřejná prostranství, která mají nejen vysoký význam pro obyvatele města, ale i pro celou společnost na území daného regionu, státu, nebo které svým symbolickým významem překračují hranice státu. Je zájmovým místem pro konání významných událostí, jež posilují národní cítění občanů daného státu. Nejvýstižnějším příkladem je Václavské náměstí v Praze. [13]

8 TRENDY VEŘEJNÉHO PROSTORU

8.1 ŽIVÉ MĚSTO

Neexistuje jasná jednotná definice pro vysvětlení pojmu živé město. Je to obsáhlé téma založeno na mnoha faktorech, které jsou ve vzájemné součinnosti. Živé město má vytvářet dojem příjemného prostředí ke trávení volného času, přičemž nezáleží na kvantitě v tomto slova smyslu. K živosti města přispívá jeho různorodost a komplexnost života, kde dochází ke kombinaci odpočinkových a sociálních aktivit s prostorem pro nezbytný pěší provoz, s možností účastnit se městského života. Významným aspektem je rozmístění občanské vybavenosti v místech dostupných v pěší vzdálenosti. Přispívajícím faktorem je kombinace dobrého a lákavého městského prostoru. [11]

8.1.1 Hraniční linie

Hraniční linie mají rozhodující vliv na život v městském prostoru. Jedná se o přízemí budov - parter, tedy zónu, kudy prochází pěší provoz a kde jsou současně tvořeny vstupy do budov, kde probíhá interakce interiéru s exteriérem. Jsou to průčelí budov, které na nás při pohledu na ně působí intenzivně. Prostor je atraktivnějším místem, pokud je lemován alespoň jednou hraniční linií. Veřejný prostor bez linií nebo slabých linií je ochuzen o funkčnost tohoto prostoru. [11]

U hraničních linií hraje pro živá města důležitou roli aktivní parter, který záleží na měřítku a rytmu, zda se jedná o kompaktní zástavbu úzkých jednotek s mnoha otvory, dále na průhlednosti, podnětech a pobídkách, struktuře a detailu průčelí budov, funkční pestrosti parteru a v neposlední řadě záleží na vertikální členitosti průčelí, která je pro chůzi zajímavější a zdá se pro pěšího kratší. [11]

8.2 BEZPEČNÉ MĚSTO

Zásadním požadavkem proto, aby městský prostor přilákal lidi, s cílem aktivní návštěvnosti prostoru, je pocit bezpečí. Lidé se do veřejných prostor vracejí díky vlastním zkušenostem s bezpečností, nebo s domnělým bezpečím. [11]

8.2.1 Doprava

S postupným vývojem automobilové dopravy roste i procento nehodovosti. Pěší doprava a cyklistická doprava přechází do ústraní z důvodu obav vzniku dopravní nehody. Prostor pro chodce byl zúžen o dopravní vybavení a fyzické předměty, chůze se stala přerušovanou a časová potřeba pro přejítí komunikace narostla. Z důvodu zlepšování podmínek pro automobilovou dopravu se stávají veřejné pro jejich návštěvníky prostory neatraktivními. Cyklistická doprava byla utlumena úplně nebo byla přesunuta do tzv. „cyklopruhů“ s minimálním cyklistickým opatřením. [11]

Z tohoto důvodu jsou vytvářeny nové typy ulic a strategií, které by měly být zaváděny pro větší bezpečnost chodců. Příkladem je kodaňský styl cyklistických dopravních pruhů, kde jsou cyklisté chráněni pruhem zaparkovaných aut nebo zavedení obytných či pěších zón, kdy je provoz usměrněn rychlostí a zpomalovacími prvky. [11]

Dalším řešením, jak snížit rychlost automobilové dopravy, je vhodná úprava obrusné vrstvy vozovky. Příkladem jsou dlažební kostky, které zaručí snížení rychlosti a bezpečné projetí prostorem. [11]

8.2.2 Kriminalita

Jane Jacobsová probírá ve své knize z roku 1961 význam bezpečí na ulicích, kde popisuje formy prevence kriminality spjaté s kvalitou života ve městě. [11]

Pro člověka je důležitým a nezbytným předpokladem, že je prostor bezpečný pro jejich následující aktivity. Na dojem a pocit bezpečí jedinců působí návštěvnost veřejného prostoru. Přítomnost ostatních návštěvníků je důležitým faktorem pro přijatelné a bezpečné místo. *Jsou zde „oči v ulici“ a často rovněž „oči na ulici“, protože pro lidi v okolních budovách začne být zajímavé a důležité sledovat, co se na ulici děje.* [11]

Významný vliv na život a přitažlivost veřejného prostoru mají měkké hraniční linie v podobě přízemního parteru. Pokud se jeví přízemí přívětivé a zalidněné, obklopuje kolemjdoucí chodce aktivita. Pokud je přízemí průhledné, působí na lidi aktivně, oproti výlohám, které jsou po zavírací době

plně zatemněny kovovými roletami. Je vhodné, z hlediska ochrany bezpečnosti, na fasádách instalovat kovové mříže, které ochrání majetek, ale také umožní průchod světla na ulice. [11]

Jasně struktury měst znamenají bezpečnější město. Znamka dobré urbanistické kvality je snadné nalezení cesty či místa v městském prostoru. Organizace a jasná struktura nevyžadují široké dlouhé rovné ulice, které spojují jedno místo s druhým, příjemněji spíše působí klikatá uliční síť. Je však důležité, aby jednotlivá spojení v této síti měla jasnou vizuální charakteristiku, aby prostor měl osobitý charakter a aby důležité ulice byly rozeznatelné od těch méně důležitých. Základními prvky dobré městské struktury a pocitem bezpečí jsou nápisy, směrovky, kvalitní noční osvětlení. Bezpečnější město znamená i jasné hranice oddělené teritority. [11]

8.3 UDRŽITELNÉ MĚSTO

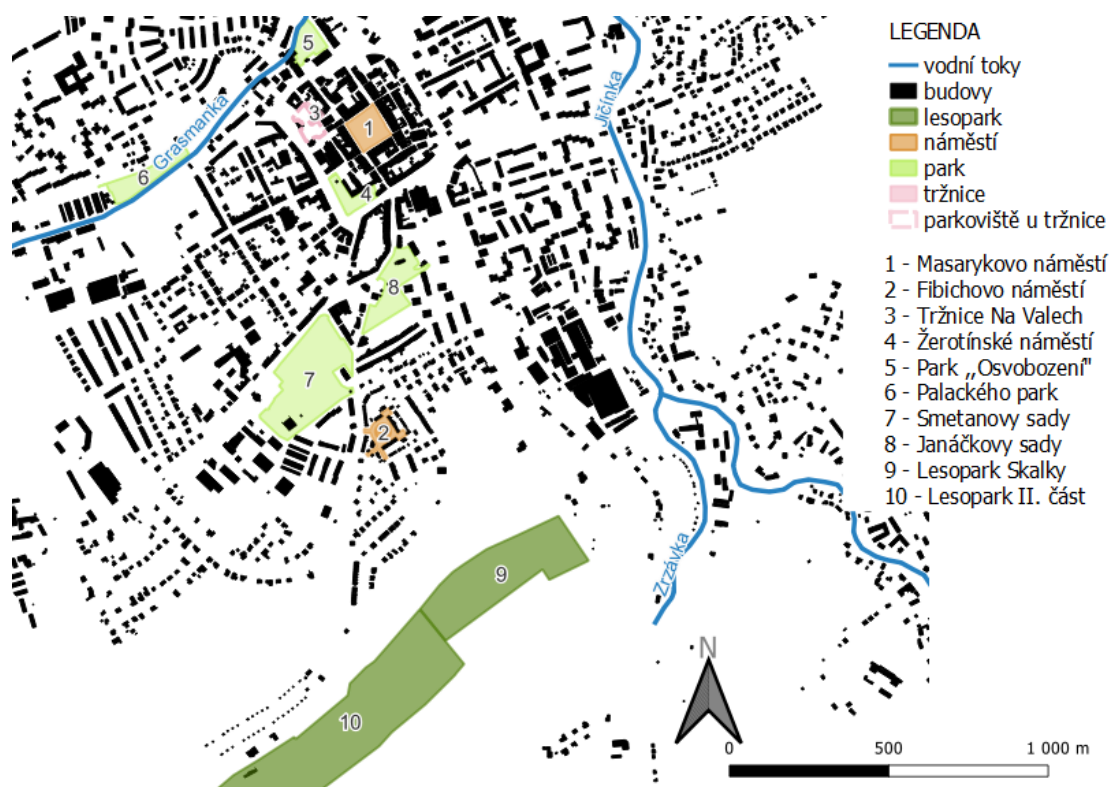
Koncept udržitelnosti města je velmi obsáhlý a nejedná se jen o spotřebu energie či produkci emisí. Dalšími důležitými problémy, které řeší města, jsou oblasti s průmyslovou produkcí, zásobování energií a vodou, odpadové hospodářství a v neposlední řadě doprava. [11]

Soustředěním se na pěší a cyklistickou dopravu se zvyšuje udržitelnost. Laciným druhem dopravy je cyklistická doprava, která má malý dopad na životní prostředí. Šetří energii potřebnou k jiným druhům dopravy a i oproti chůzi ušetří třikrát více energie. Výhodou pěší i cyklistické dopravy je její malá potřeba prostoru v porovnání s automobilovou dopravou, která má velmi vysoké nároky na potřebný prostor. Požadavky chodců na počet a velikost chodníků jsou malé. Dvě cyklostezky o šířce 2,5 metru postačí pro 10 000 cyklistů za hodinu. [11]

Sociální udržitelností se rozumí snaha o poskytování rovného přístupu do veřejného prostoru a volného pohybu v něm všem, bez omezení věku, národnosti, náboženského vyznání, zaměstnání a apod. Skutečnou podporou rovnosti je však přístup do veřejného prostoru, v propojení pěší a cyklistické dopravy s veřejnou dopravou, kdy i lidi bez aut musí mít přístup k tomu, co město nabízí. [11]

9 VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ V NOVÉM JIČÍNĚ

Nový Jičín je jak kulturním a historickým městem s bohatým množstvím památek a veřejných prostorů, tak i zajímavým turistickým lákadlem, jež může nabídnout spoustu společenských událostí a sportovních aktivit v průběhu celého roku. Samotné historické centrum města je označeno za Městskou památkovou rezervaci, ve které se zachovaly historické i tradiční kulturní, architektonické i urbanistické hodnoty renesančně barokního stylu, k nimž se řadí měšťanské domy se sceleným podloubím, ve kterém probíhala řemeslná výroba, pravidelný tvar čtvercového náměstí využívána k tradičním jarmarkům, společenským událostem, kulturním akcím a k promenádám. Dále pak zůstala zachována středověké dělení samostatných parcel. [14]

Obrázek 11 - Veřejné prostory ve městě [autorova tvorba]

9.1 CYKLISTICKÉ TRASY

Velkým přínosem je určitě hustá turistická a cyklistická síť a naučné stezky, které jsou dobře značené a opatřeny odpočívadly. Díky cyklostezkám je možné navštívit i vzdálenější oblasti, jelikož městem vede regionální

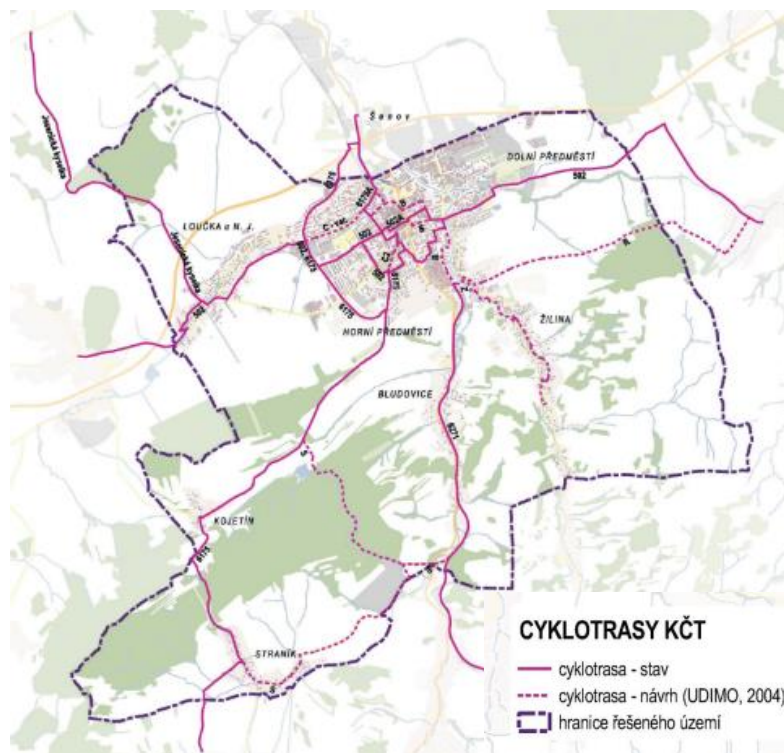
cyklotrasa č. 502 „Starý Jičín – Hukvaldy“, která je napojena na další trasy určené pro cyklisty, kteří tak mohou navštívit Odry, Palackého stezku, Valašsko, Jeseník nad Odrou a mnoho dalších. Známostou cyklotrasou je pak první cyklostezka na Moravě vedoucí z Nového Jičína do Hostašovic po trase bývalé železnice s názvem „Koleje“. [15] [16]

Obrázek 12 - Cyklostezka Koleje [autorova fotografie]

Vyžití pro turistiku v přírodě i mimo letní sezonu lze v Novém Jičíně jen o 3 km vzdáleném lyžařském areálu na kopci Svinec, který nabízí dlouhou sjezdovku i upravené běžkařské trasy okolo něj a dále, ze kterých mají návštěvníci možnost navštívit Velký Javorník, a oblast Radhoště. [16]

Cyklostezky jsou nejčastěji provedeny bez jakýchkoliv cyklistických opatření a vedou nejčastěji po málo vytižených komunikacích silnicích II. a III. třídy, po polních a lesních cestách. Výjimku tvoří trasa s názvem „Koleje“, která tvoří samostatnou cyklostezku, dále pak několik málo kilometrů cyklotras v centru města, kdy jsou upraveny přidruženým pásem v dopravním prostoru.

Obrázek 13 - Cyklistická síť ve městě [15]

9.2 FIBICHOVO NÁMĚSTÍ

Nachází se u ulice Skalky jižně od Smetanových sadů. Jedná se o kulaté náměstí se zelení, s vysázenými stromy po jeho obvodu, se čtyřúhelníkovou zpevněnou plochou v jeho středu a mobiliárem kolem něj, které prošlo nedávnou rekonstrukcí. Vnější obvod náměstí je ohraničen asfaltovou komunikací po jejímž obvodu jsou vystavěny bytové domy. Jde o menší náměstí navštěvované zejména místními obyvateli bytů.

Obrázek 14 - Pohled na Fibichovo náměstí [48]

9.3 TRŽNICE NA VALECH S PARKOVIŠTĚM

Nachází se na ulici Resslerova severovýchodně od Masarykova náměstí. Vjezd na parkoviště a na tržnici je ale umožněn pouze z ulice Na Valech, která vychází z hlavní okružní třídy resp. ulice Štefánikova. Jedná se o jedno z nejvytíženějších placených parkovišť v těsné blízkosti Masarykova náměstí. Tržnice je využívána místními podnikateli, kteří nabízejí na trhu potraviny. Je tvořena zastřešeným průchozím prostorem, určeným pro trh a budovou, sloužící pro zázemí trhovců a jako stánek s rychlým občerstvením, resp. s pekárnou. Prostor trhu je zastřešen předepnutou textilní membránou, pnutou pomocí lehké ocelové konstrukce. Zastřešení je ve tvaru trychtýřů a pagot. [17]

Obrázek 15 - Tržnice na Valech [17]

Nedávná rekonstrukce přinesla značné pozitiva jak pro chodce, tak i pro návštěvníky parkoviště. Byl jasně rozdělen prostor parkoviště a přístupové cesty pro pěší, podél které vede zachovaná ozeleněná kamenná zídka z bývalé hradebního opevnění se zbudovaným mobiliářem (lavičky, odpadkové koše). Veřejný prostor je v nočních hodinách výborně osvětlen. Povrch terénu je tvořen velkoformátovou žulovou dlažbou v kombinaci s žulovými kostkami, které se napojují na stejnorodé zdláždění ulic Městské památkové rezervace. [17]

9.4 PARKY A PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI

V Novém Jičíně je hojně zastoupená zeleň v podobě soukromých zahrad, veřejných parků, či neveřejných zelení, zejména školních zahrad. Parky jsou zde velmi využívány k procházkám, odpočinku a k trávení volného času. Ve většině parků se nacházejí hřiště určená pro děti. Nejvíce navštěvované parky jsou Smetanovy a Janáčkovy sady, hřiště Palackého a Lesopark Skalky. V Novém Jičíně se nacházejí i veřejné parky, které jsou méně navštěvované, neplní dobře funkci veřejného prostoru. Mezi takové prostranství se řadí Žerotínský park a Park „Osvobození“.

9.4.1 Žerotínský park

Leží jihozápadně od Masarykova náměstí na ulici Tyršova a Gen. Hladě. Park nese stejný název jako zámek, který je tímto parkem obklopen. V dnešní době, kvůli své nepříliš velké atraktivnosti, vzniklé z důvodu zanedbanosti údržby a správy parku, slouží park spíše jako průchozí místo, resp. zkratka z ulic Gen. Hladě do ulice Lidická a naopak. V parku se nenachází mobiliář, jsou zanedbané údržby zpevněného povrchu (rozbité vyrovnávací schody a dlažba chodníků) a neupravená zeleň (stromy, keře). Také se zde shromažďují lidé bez domova, kteří přespávají v neupravených velkých keřích. Díky neudržované zeleni jsou některá místa parku skrytá a vybízejí studenty nedaleké střední školy ke konzumaci alkoholu a tabákových výrobků a lehkých omamných látek, což jsem zaznamenala při analýze města.

Obrázek 16 - Žerotínský park [autorova fotografie]

Jediným udržovaným prostorem v okolí Žerotínského zámku, s výjimkou jeho vnitřního dvoru, je místo před vstupem do zámku v ulici Lidická, naproti stavbě postavené v secesním stylu z 19. století Hotel Praha, které je vybaveno mobiliářem (lavičky, odpadkové koše, pítka, aj.), fontánou, upravenou příchozí cestou s kovovým zábradlím a udržovanou zelení.

Obrázek 17 – Prostor před Žerotínským zámkem [autorova fotografie]

Stejnomený zámek je obklopen parkem, který vznikl ve druhé polovině 18. století zasypáním valů a příkopů. Již zmiňovaný Žerotínský zámek prošel mnoha přestavbami, kdy byl měněn nejen půdorys zámku, ale i jeho vzhled, podle tehdejšího slohu. Původní opevněný gotický dům z konce 14. století byl přestaven na renesanční zámek a sloužil jako rezidenční sídlo Žerotínských pánů. Zámek sloužil později ke správním a hospodářským účelům. Po poškození zámku požárem v roce 1678 byla vystavěna barokní přístavba s romantizujícím průčelím. Zasypáním valů a příkopů u zámku vznikl v druhé polovině 18. století park, který jej do dnešní doby obklopuje. [18] [19]

Dnes slouží zámek jako sídlo vlastivědného Muzea Novojičína, které pořádá časté expozice a výstavy. [19]

9.4.2 Park „Osvobození“

Park se nachází severozápadně od Masarykova náměstí, na ulici Dolní brána v blízkosti autobusového nádraží. Jeho půdorysný vymezení připomíná trojúhelník. Parkem protéká v neudržovaném korytě potok Grasmanka. Dále se v něm nachází pomník Osvobození, dle kterého je park lidově pojmenován.

Jedná se o prostor se zelení a s asfaltovými příchozími cestami. Tento veřejný prostor není navštěvován z důvodů zanedbané správy a údržby vzrostlé zeleně, koryta potoka, poničených cest a chybějícího mobiliáře. Tyto aspekty vytvářejí neatraktivnost celého prostoru pro případné návštěvníky.

9.4.3 Smetanovy sady

Smetanovy sady jsou největším veřejným parkem města Nový Jičín s rozlohou 4,5 ha. Park se rozkládá v jihozápadní části města, přilehlý k ulici s názvem K Nemocnici, kde sousedí s Nemocnicí AGEL, s kostelem Panny Marie Bolestné tzv. Španělskou kaplí a se střediskem volného času FOCUS.

Obrázek 18 - Pohled na Španělskou kapli [autorova fotografie]

Park má bohatou, více než stoletou, historii, kdy se s jeho výstavbou započalo v roce 1915. Nesl celkem tři názvy, kdy původní Válečný park byl přejmenován na Mendelův a po roce 1945 na nynější název. V části parku se dříve nacházel katolický hřbitov, na kterém se pohřbívalo až do roku 1890. Další část parku vlastnil továrník Wilhelm Grohmann, který svou soukromou zahradu daroval městu. Poslední část parku sloužící jako stromová školka vlastnil Okrašlovací spolek, jehož předseda Ferdinand Tillemann se zasloužil o hlavní proměnu a úpravy v městský veřejný park. Zajistil, že stavební práce obstaraly ženijní jednotky záložního pěšího pluku. [20] [21]

Dodnes se zachoval v parku dřevěný altán z roku 1927, který zdobí s dochovaným hudebním pavilonem střed parku. [21]

Obrázek 19 - Altánek [autorova fotografie]

V parku se nachází meteosloupek, žulový památník Johanna Gregora Mendele, u severního vstupu do parku busta Bedřicha Smetany s dřevěnou bránou a volně přístupná dřevěná skříňka s knihami. Park je vybaven více druhy mobiliáře, kdy jako první lavičky byly použity dřevěné pražce z kolejí, které jsou z 20. let 19. století, dále byly použity lavičky z kovové konstrukce a dřevěným sedím. V parku nechybí také dvě dětská hřiště, naučné tabule, odpadkové koše a řádné osvětlení. [21]

Součástí Smetanových sadů je i nově vybudovaný relaxační park, který byl vystavěn na místě letního kina. Terénní úpravy a stavební práce nové části obsahují výstavbu jezírka, mostku, nového mobiliáře, úpravu povrchu terénu.

Obrázek 20 - Relaxační park s jezírkem [autorova fotografie]

Úprava povrchu terénu je v celé části parku řešena spíše zatravněním s vysazenými stromy, keři, záhony květin, cesty jsou pak z asfaltu, kostkové dlažby či zhutnělého písku.

9.4.4 Janáčkovy sady

Nacházejí se severovýchodně od výše zmiňovaných Smetanových sadů. Jsou přilehlé k ulicím Janáčkovy sady a K nemocnici.

Obrázek 21 - Kostel Nejsvětější trojice [autorova fotografie]

Park je vybudován také na bývalém katolickém hřbitově, což dokazuje dodnes stojící kostel Nejsvětější trojice, postavený v pozdně gotickém slohu z přelomu 15. - 16. století a kaple Sv. Kříže, sloužící dříve jako kostnice. [22]

Obrázek 22 - Červená kašna [autorova fotografie]

Dnes se v parku také nachází červená kovová kašna „zdobící“ druhý konec sadů s mobiliářem, v blízkosti leží pamětní deska Karla Kryla. U kostela je pak vystavena busta hudebního skladatele Leoše Janáčka.

Úprava povrchu terénu je převážně ozeleněná, chodníky jsou provedeny jako zpevněné kamennou dlažbou z kostek.

Zajímavostí parku jsou také Bludné balvany, z různobarevné ruly a žuly, které byly do města dovezeny ze Skandinávie před 500 – 550 tisíci lety. [22]

9.4.5 Lesopark Skalky

Lesopark Skalky je příměstskou rekreační zónou ležící na kopci Skalka (365 m n.m.), v jihozápadním okraji města, v části katastrálním území Horní Předměstí a v místní části Na Skalce. [23]

Oficiální rozloha lesoparku se pohybuje okolo 5 ha. Ta zahrnuje Sluneční zahradu s altánkem a se slunečními hodinami a slunný háj. Tento lesní komplex je protkán novou sítí chodníků, nechybí naučné a informační cedule, odpočinková místa. Park je hojně navštěvován díky této nedávné revitalizaci, která proměnila původně zemědělsky využívané pozemky a špatně přístupný les, na lesopark s celkem 13 tisíci vysázených stromů a keřů a 11 tisíc trvalek. O vznik a dnešní podobu lesoparku se zasloužil přední český zahradník a krajinný architekt Ívar Otruba. Místo představuje klidovou a relaxační zónu pro návštěvníky. [23]

Obrázek 23 - Altánek ve Sluneční zahradě [23]

Rozloha celého lesoparku včetně přilehlých částí však převyšuje 12 ha. Je to velmi rozsáhlý areál, který nezahrnuje pouze Lesopark Skalky. Začíná Svojsíkovou alejí od zástavby, pokračuje lesoparkem nad Hückelovými vilami a končí až u vodní nádrže zvané Čerták. V této části se nachází kamenné divadlo, které je v letních dnech v provozu, kamenná zahrada se znamením zvěrokruhu, vybudovaná v roce 2017 a amfiteátr Skalky s přilehlým dětským hřištěm. Zahrnuje také kopec s názvem Svinec (546 m n.m.), který je známý svým ski areálem.

Jedná se o nejvíce navštěvované místo v Novém Jičíně, které vyhledávají nejen místní obyvatelé, ale i turisté z nedalekých i vzdálených měst a obcí. Nejenže mohou poznávat přírodu s pomocí informačních tabulí, ale mohou se i zúčastnit akcí pořádaných v amfiteátru Skalky, které jsou zaměřené na koncerty, slavnosti apod. Ze Svince je za dobré viditelnosti možné vidět hřeben Beskyd, Radhošť, Lysou horu, Radhošť, Velký Javorník a jiné okolní kopce.

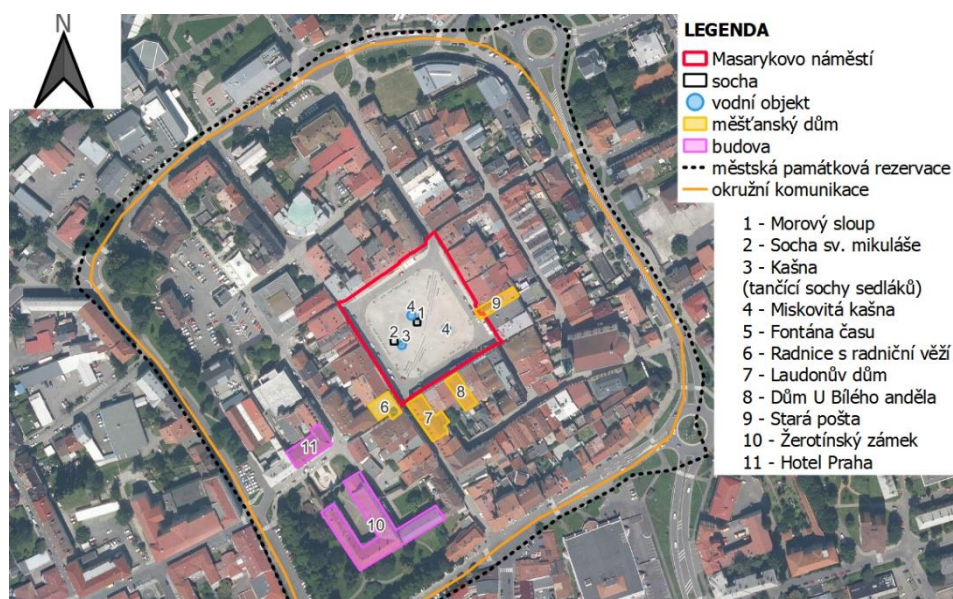
10 ANALÝZA VEŘEJNÉHO PROSTORU

Pro analýzu stávajícího veřejného prostoru je vybráno Masarykovo náměstí v Novém Jičíně, které je hlavním veřejným prostorem města. Analýzy jsou zpracovány autorem na grafických podkladech z geoportálu ČÚZK.

10.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE

Centrem Nového Jičína je Městská památková rezervace, která je tvořena čtvercovým náměstím, přilehlými měšťanskými domy, které jasně definují tvar, plochu a hranici náměstí, a okolní zástavbou ohraničenou okružní třídou. Hlavní prostor náměstí disponuje velikostí strany vnitřního vydlážděného čtverce přibližně 60 m. S komunikací, která prochází kolem náměstí a s chodníky přilehlými k podloubí, je plocha náměstí přibližně 0,81 ha. Na náměstí se napojují pravoúhlé ulice nesoucí dnešní názvy – Havlíčkova, 5. května, Dobrovského a 28. října.

Tento veřejný prostor je tak založen na historických a architektonicky významných budovách, které se s drobnými a nezbytnými úpravami zachovaly. Jedná se o čtyřicet pět domů, které lemují náměstí a jsou nazývány jako „šenkovní domy“. Další měšťanské domy jsou v ulicích vedoucích k náměstí, které jsou spolu s domy na náměstí zapsány na seznam kulturních památek. [14] [24]

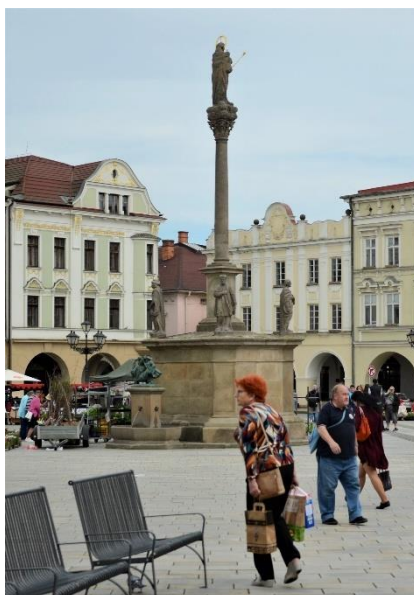

Obrázek 24 - Vymezení náměstí [autorova tvorba]

Náměstí má ve svém středu Morový sloup se sochou Panny Marie a kašnou. Je doplněno také sochou sv. Mikuláše s betonovou miskovitou kašnou, dalšími fontánami.

Dominantou náměstí je mimo jiné i Morový sloup, resp. Mariánský sloup, ležící uprostřed náměstí, který je taktéž zapsán na seznam kulturních památek. Skládá se ze tří částí: sloupu s korintskou hlavicí a na ní stojící Pannou Marií, z kvadratického soklu s nárožními pilíři, na nichž jsou čtyři sochy světců – sv. Jan Nepomucký, sv. Florián, sv. Jan Sarkander a sv. Roch a z hluboké niky vytvořené v soklu, se sochou sv. Rosalie za mříží. [24] [25]

Jedná se o barokní dílo postavené v roce 1710 na vzpomínku velkého moru z roku 1680, kterého je autorem Josef Petrowitz. Vedle sochařského díla stojí kamenná kašna z roku 1929 se sochami tančících sedláků, kteří patří k nepsaným symbolům města. Skládá se z oktogonálního soklu, ve kterém je osazena vlastní nádrž na vodu, z kvadratického soklu s drobnými chrličí a tyčící se bronzovými sochami tančících kravařských sedláků. [24] [26]

Obrázek 25 - Morový sloup [autorova fotografie]

Socha sv. Mikuláše je patronem obchodníků, dětí i samotného Nového Jičína a dohlíží na poklidný život ve městě. Nachází se nalevo od Mariánského sloupu. Autorem současné repliky je akademický sochař Jiří Finger, díky kterému se po více než 100 letech vrátila socha na původní místo. K soše patří

i 3 bronzová jablka v nadživotní velikosti a betonová miskovitá kašna s vodou.
[27]

Obrázek 26 - Socha sv. Mikuláše s kašnou [27]

Poměrně novým vodním dílem, nacházejícím se napravo od Morového sloupu, je Fontána času, která je tvořena devíti vodotrysky, které se spínají dle hodin na radniční věži a to každou čtvrt hodinu. [28]

Objekt Novojičínské radnice se nachází v jihozápadní části náměstí směrem do ulice 28. října. Jako původní renesanční stavba z počátku 16. století, jež byla darována městu pány ze Žerotína, prošla několika úpravami fasády na pseudogotický sloh s konečnou úpravou v 30. letech 20. století na sloh s renesančními prvky. Kvádrovitá vyčnívající věž, tyčící se nad průchodem do Lidické ulice, byla k radnici přistavěna v letech 1929 - 1930. Je vybavena hodinami se zvonkohrou, je ohraničena ochozem a ukončena malou věží. Dnes je radnice sídlem Městského úřadu Nové Jičín a je zapsána na seznam kulturních památek. [29] [30]

Obrázek 27 – Radnice

1 - Radnická věž se zvonkohrou [autorova fotografie], 2 - Radnice [29]

Měšťanskými domy je vymezena hraniční linie náměstí. Nejznámější se staly domy nesoucí názvy: U Bílého anděla, Stará pošta, Laudonův dům.

Dvoupodlažní objekt č.p. 32, s ojedinělým příkladem vyspělé architektury ve stylu renesance z roku 1563, orientovaný v severovýchodní části náměstí, zvaný Stará pošta, je jedním z nejkrásnějších měšťanských domů na náměstí. Směrem do náměstí jsou na fasádě v prvním a druhém patře umístěné lodžie s arkádami, které směřují k slunci. Arkády nesou toskánské sloupky. Lodžie je opatřena balustrádou. Fasáda je ukončena nízkou atikou s průběžnou korunní římsou. Zaklenutí je provedeno v lodžích pomocí tří křížových hřebíkových kleneb. Hlavní vstup do objektu je tvořen dvoutraktem. Zaklenutí přízemí je řešeno plnou valenou klenbou s hřebíkovými výsečemi a valenou klenbou s plackou s krátkým úsekem segmentové valené klenby. Stavitelem objektu byl purkmistr Ondřej Řepa. Na stavbě se podíleli i italští stavitelé. Název nese podle zřízení dědičné pošty v letech 1787 – 1852. V dnešní době jsou v podkroví domu zřízeny kancelářské prostory a v budově sídlí Městské kulturní středisko, které pořádá výstavy a kulturní akce. [31] [32]

Rokokovou fasádu modré barvy z roku 1913 lze spatřit na objektu s názvem U Bílého anděla, který se nachází v jihovýchodní části náměstí. Dům byl původně vystaven na počátku 17. století ve stylu pozdní renesance, jehož

autorem je jeden z nejslavnějších novojičínských architektů Hugo Blum. Dům s č.p. 42 nese svůj název podle niky se sochou anděla umístěnou na fasádě v přízemí, v části mezi půlkruhovými arkádami podloubí. Dvoupatrová fasáda je pravidelně pětiosá s ukončující římsou a štítem se sochami andělů. Dům sloužil po 300 let jako lékárna, dnes se v něm nachází kavárna s cukrárnou. [33] [34]

Barokní měšťanský dům č. p. 45, zv. Laudonův dům, který se nachází v jihovýchodní části náměstí na nároží podél ulice 28. října, je pojmenován po císařském generálovi Ernstu Gideonu von Laudonovi, který v tomto domě zemřel při svém tažení na konci 18. století. Dům byl vystaven patrně po třicetileté válce. Jedná se o dvoupatrový objekt se třemi podloubími směřující do náměstí, přes patra prochází vysoký pilastrový řád ukončený vždy iontskou hlavicí v druhém patře, lemující klasicistní okenní otvory. V prvním patře jsou na fasádě viditelné podokenní římsy. Na čele fasády oblouků podloubí je vyobrazena busta generála s pamětní deskou. Dnes slouží objekt jako Návštěvnícké informační centrum Nového Jičína s expozicí klobouků firmy TONAK. [35] [36]

Obrázek 28 - Měšťanské domy

1-Dům U Bílého anděla [33], 2-Laudonův dům [49], 3-Stará pošta [32]

Dalšími známými „šenkovními“ domy, již nevyznačenými na obrázku č. 23 nesoucí název, jsou domy U Zlatého Jelena, U Zeleného stromu, Právozářecký dům, U Černého orla a další.

V těsné blízkosti se nachází výše zmiňovaný Žerotínský zámek, a to přesně jihozápadně od náměstí, obklopen ulicemi Lidická, 28. října, Generál Hladů a Tyršova. Jedná se o objekt vybudovaný ve 14. století pány z rodu Kravař ve stylu gotiky. Zámek byl přestavěn do renesančního stylu jako rezidenční sídlo, které svou funkci ztratilo na konci 16. století. Po ničivých požárech, byly vystavěny přístavby v barokním a románském stylu. Dnešní podoba zámku proto nese rysy klasicismu, baroka a renesance. V současnosti je objekt sídlem vlastivědného muzea, které se zaměřuje na expozici klobouků TONAK zdejší výroby, historii města a zdejších rodáků či významných osobností, kteří se zasloužili o rozvoj města či tu pouze pobývali. [19]

Obrázek 29 - Nádvoří Žerotínského zámku [autorova fotografie]

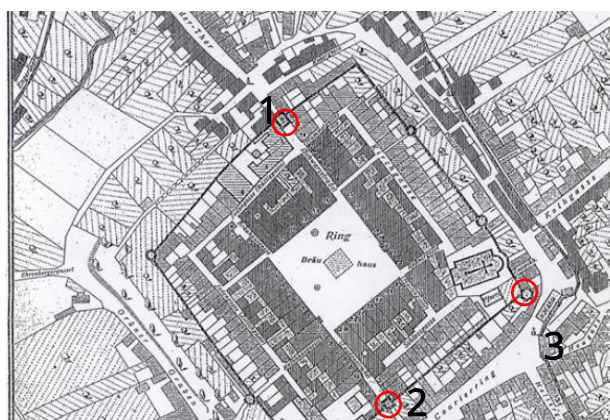
V ulici Lidická, naproti vstupu do Žerotínského zámku, se nachází nejreprezentativnější secesní stavba Hotel Praha. Budova vznikla na konci 19. století s prvním pojmenováním Heinrichshof, po novojičínském hoteliérovi Heinrich Hohl. Budova je postavena ve vídeňském stylu kaváren, díky čemuž se v krátké době stala prestižním místem pro společenský život. Dnes slouží objekt jako kavárna, restaurace a hotel, který patří na seznam kulturních památek. [37] [38]

Obrázek 30 - Hotel a kavárna Praha [autorova fotografie]

10.2 HISTORICKÝ VÝVOJ NÁMĚSTÍ

Čtvercové náměstí, tehdy tržnice, tvořilo město v době jeho založení již ve středověku na konci 13. století, kdy brzy po založení vzniklo i provizorní opevnění z palisád, příkopů a valů okolo čtvercového prostoru. Ve 14. století byly budovány první kamenné městské hradby, které ohrazovaly čtvercový historický střed města. O první vybudování hradeb se zasloužil Vok II. z Kravař. Vstup do města, resp. náměstí byl umožněn dvěma branami a hradební zdi byly zesíleny o další dvě bašty – Žerotínskou a Farskou a dvě fortny – Jana Sarkandera a Jana Nepomuckého. Dolní brána byla vystavena v severozápadní části města, v dnešní ulici 5. května. Na opačné straně města, tedy v jeho jihovýchodní části, stávala Horní brána umožňující vstup na náměstí z dnešní ulice 28. října. [39] [40]

LEGENDA

- 1 - Dolní brána
- 2 - Horní brána
- 3 - Farská bašta

Obrázek 31 - Půdorys centra Nového Jičína na mapě ze 30. let 19. století (upraveno autorem) [50]

Do roku 1503, kdy město zasáhl požár, byly stavby na náměstí dřevěné. Od roku 1500 se majiteli města a panství stali páni ze Žerotína, kteří započali s výstavbou kamenného podloubí a měšťanských domů. Žerotínové zvelebovali své poddanství do roku 1558. [41] [42]

Obrázek 32 - Veduta města Nový Jičín v 18. století [50]

K nejstarším stavbám na náměstí se řadí Radnice, která byla postavena na začátku 15. století, jejíž původní vzhled se bohužel nedochoval. Mezi architektonický skvost a vrcholné dílo výstavby renesančních a barokních domů v druhé polovině 16. století patří zejména dům Stará pošta, postavený v letech 1563, jenž vystavili italsí stavitelé ve stylu toskánské renesance. V období třicetileté války bylo město sužováno a vývoj náměstí se pozastavil. Na památku obětem moru, který zasáhl město na konci 17. století, byl postaven ve středu náměstí Mariánský sloup. Roku 1768 město a náměstí opět zachvátil barokní požár, který poničil či dokonce zničil velkou část domů. Následná přestavba náměstí a města přinesla novou klasicistní podobu domů ovlivněnou historismem. V letech 1840 - 1907 došlo k likvidaci hradeb, hradebních bran a věží. Z původního opevnění městskými hradbami se dochovala na jihovýchodě jedna ze dvou nárožních polygonálních bašt, tzv. Farská bašta a na jihozápadně se při Žerotínském zámku dochoval mohutný blok městské hradby o výšce 6 m a šířce 2 m. Důležité je zmínit, že rynek se stal v roce 1967 Městskou památkovou rezervací. [39] [41] [42]

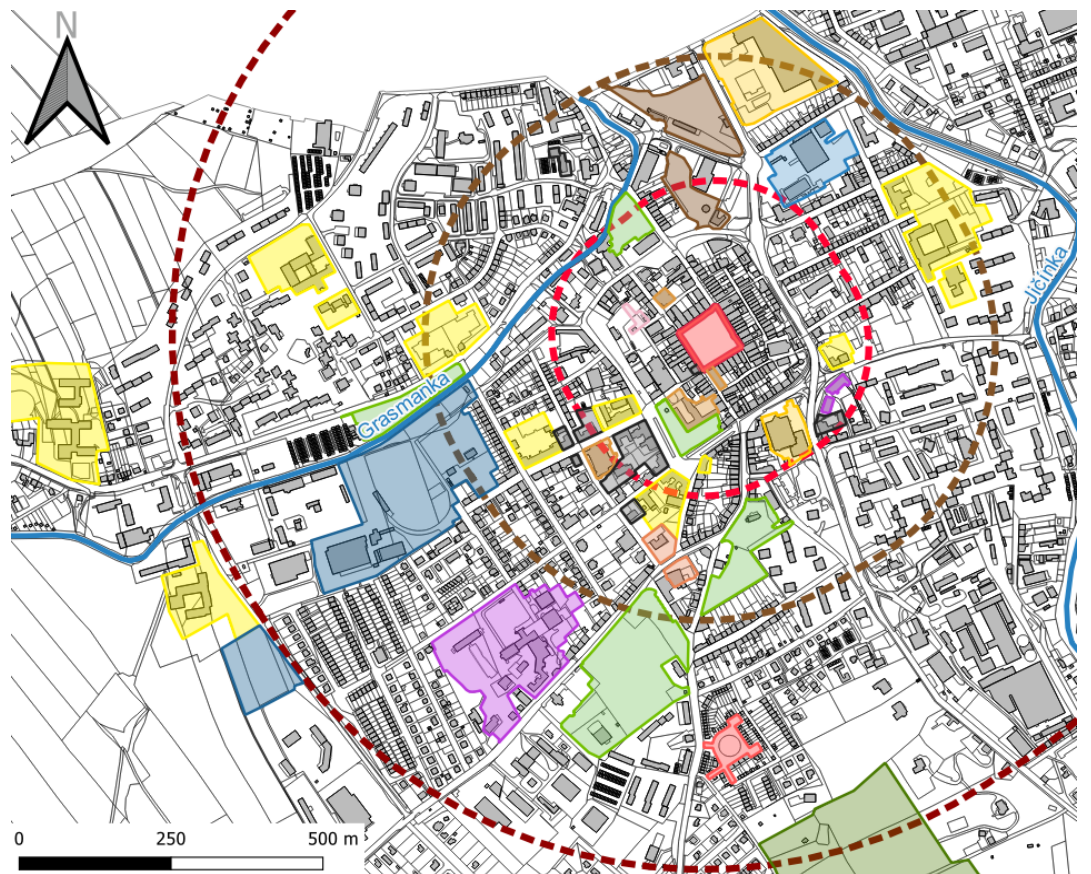
Obrázek 33 - Městské hradební opevnění Farská bašta [39]

Dnešní podoba čtvercového náměstí a přilehlých domů se po několika požárech, se kterými se město muselo potýkat, napadeních a zničeních celého města, po opětovném zbudování a po nových úpravách, zachovala s minimálními rozdíly. Nezměnil se ani charakter původních dvou oblastí při zakládání města – Žerotínský zámek a kostel Nanebevzetí Panny Marie. Byl zachován samotný charakter zástavby, nebyla pozměněna dispozice rynku a přilehlých budov, zůstala zachována také samostatnost parcel a také s malými výjimkami, byly ponechány historické konstrukce a nosné i scelující prvky domů. Měšťanské domy mají dnes klasicistní podobu s dochovanými renesančními či barokními znaky. Náměstí, resp. město je výborným příkladem středověkého budování měst, resp. středověkého urbanismu. [42]

10.3 ŠIRŠÍ VZTAHY

Místa vyznačená na obrázku č. 34 se nacházející v docházkové vzdálenosti 250 metrů až 1 kilometr od řešeného náměstí, přičemž nejvýznamnějšími místy v širším vztahu k Masarykovu náměstí jsou místa v okruhu 500 m, vzdálená od něj do 10 minut chůze. Převážná část míst je situována zejména na jih a západ od náměstí.

Místa jsou umístěna ve strategických částech města, u hlavních dopravních, tahů, pěších a cyklistických tras apod., příkladem je nedokončená okružní vedoucí okolo náměstí. Působení těchto míst je důležité pro kvalitu života a případný rozvoj v prostoru náměstí.

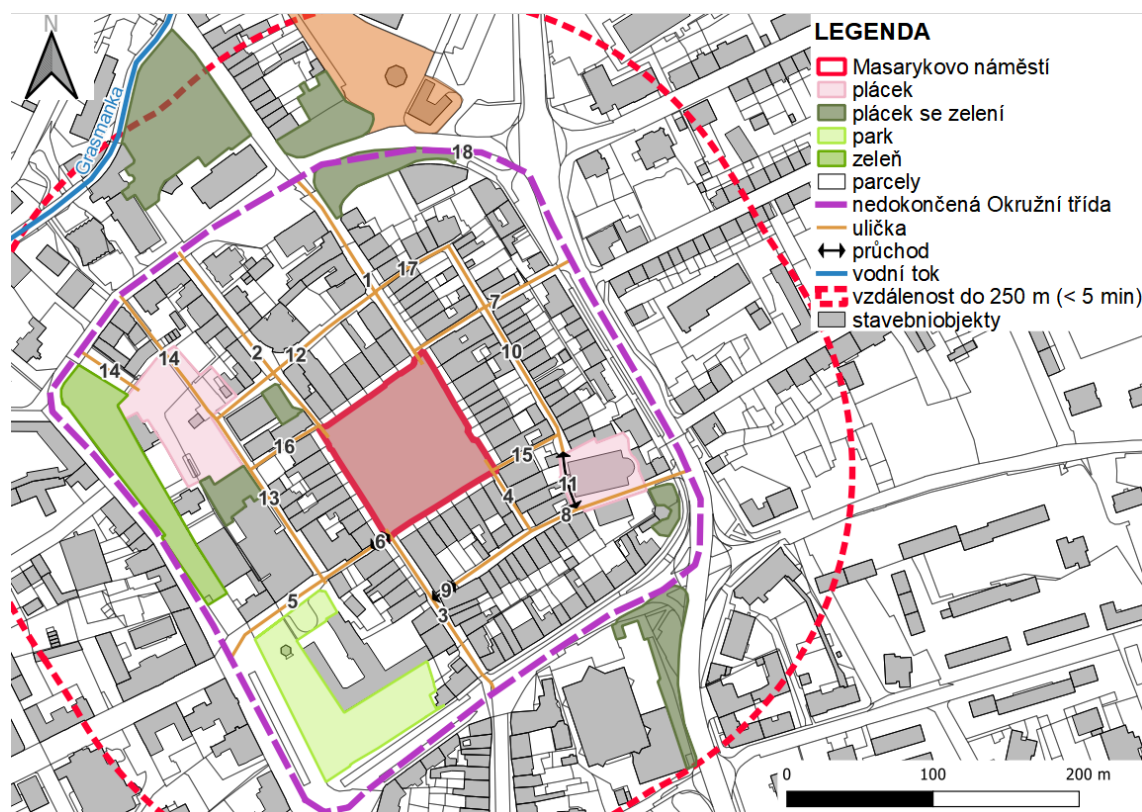
LEGENDA

■ Masarykovo náměstí	■ koupaliště	■ vzdálenost 250 m (< 5 min)
■ náměstí	■ kultura	■ vzdálenost 500 m (< 10 min)
■ park	■ nádraží	■ vzdálenost do 1 km (< 15 min)
■ lesopark	■ zdravotnictví	— vodní toky
■ školství	■ administrativa a ochrana	■ stavebníobjekty
■ vzdělání	■ nákupní centrum	
■ sport	■ tržnice	

Obrázek 34 - Širší vztahy [autorova tvorba]

10.4 VEŘEJNÉ PROSTORY NAVAZUJÍCÍ

Na obrázku jsou vyznačeny veřejné prostory, které jsou v blízkosti náměstí a jsou pro něj významné. Převážná většina se nachází v obvodu Městské památkové rezervace, která je určena okružní třídou viditelnou na obrázku. Při hlavních a nejfrekventovanějších vstupech náměstí jsou situovány plochy s veřejnou zelení a Žerotínský park, které vytvářejí příjemnější prostředí. Jelikož se na náměstí nenachází žádná zeleň, jsou tyto prostory důležité. Avšak mají své nedostatky, které mohou odradit od jejich návštěvy.

Názvy ulic

1 - ul. 5. května	10 - ul. Kostelní
2 - ul. Havlíčkova	11 - průchod kostelní věží
3 - ulice 28. října	12 - ul. Resslerova
4 - ul. Dobrovského	13 - ul. Úzká
5 - ul. Lidická	14 - ul. Na Valech
6 - průchod Radnickou věží	15 - ul. K Šatlavě
7 - ul. Jungmannova	16 - ul. Divišova
8 - ul. Žerotínova	17 - ul. Křížíkova
9 - průchod Cechovním domem	18 - Okružní třída
(ul. Štefánikova, Tyršova,
Generál Hlaďo, Sokolovská)

Obrázek 35 - Navazující veřejné prostranství [autorova tvorba]

Dalšími neméně významnými veřejnými prostory jsou tržnice a Kostelní náměstí. Na Kostelním náměstí, situovaném ve východním nároží Masarykova náměstí, se tyčí největší dominanta města kostel Nanebevzetí Panny Marie založený spolu s městem ve 13. století. Jeho vysoká věž je průchozí na ulici Žerotínovu. Dříve byl kolem kostela nejstarší hřbitov. [43]

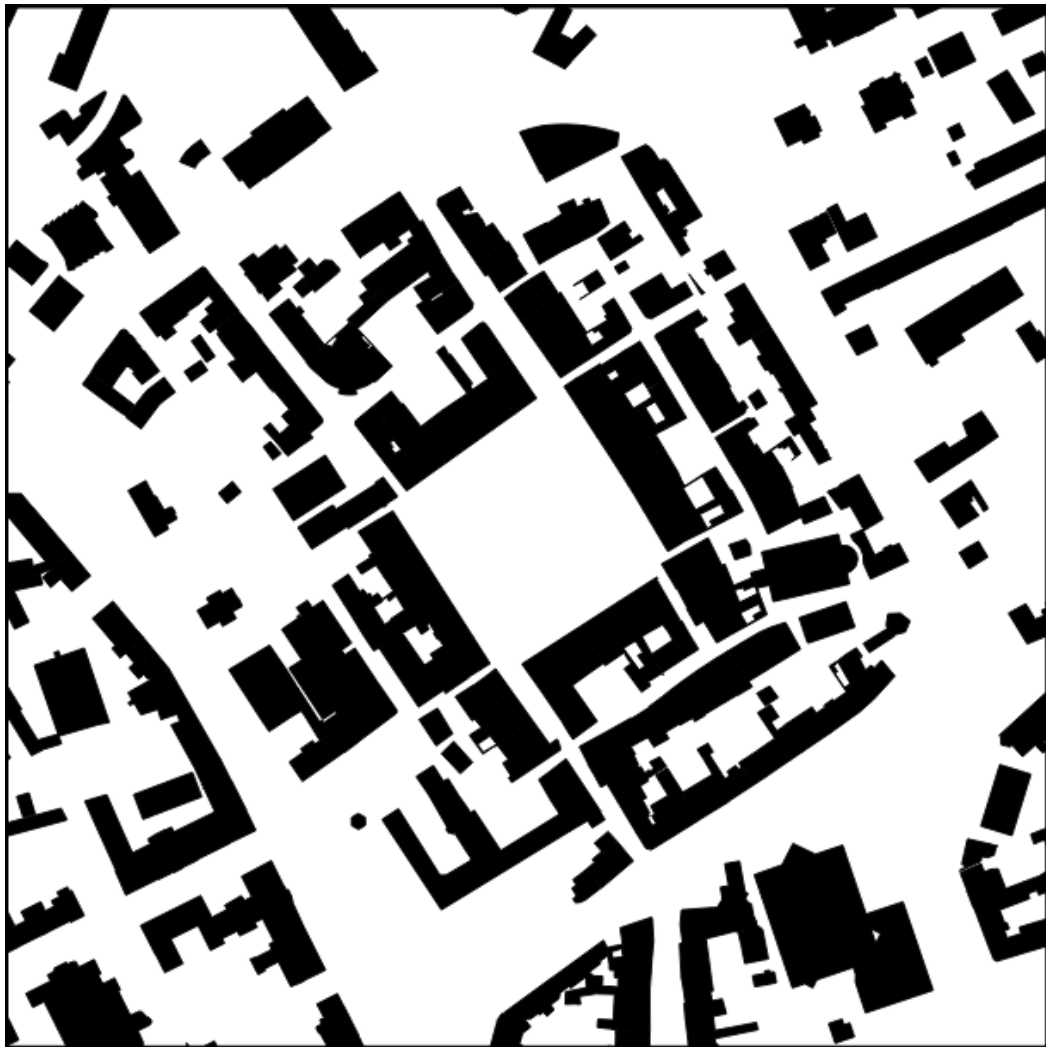
Obrázek 36 - Kostel Nanebevzetí Panny Marie [43]

Tržnice se naopak nachází v západním nároží náměstí. Je spojena s centrálním parkovištěm, které je velmi vytížené. Spolu s ním, prošla tržnice v roce 2009 rekonstrukcí, která měla za úkol vytvořit nové zastřešení trhu, novou povrchovou úpravu, upravit parkovací stání a jejich povrch a vytvořit prostor bezpečný a pohodlný pro pěší. Ten nyní vytváří jasný nástup do Městské památkové rezervace.

10.5 STRUKTURA PROSTORU – SCHWARTZPLAN

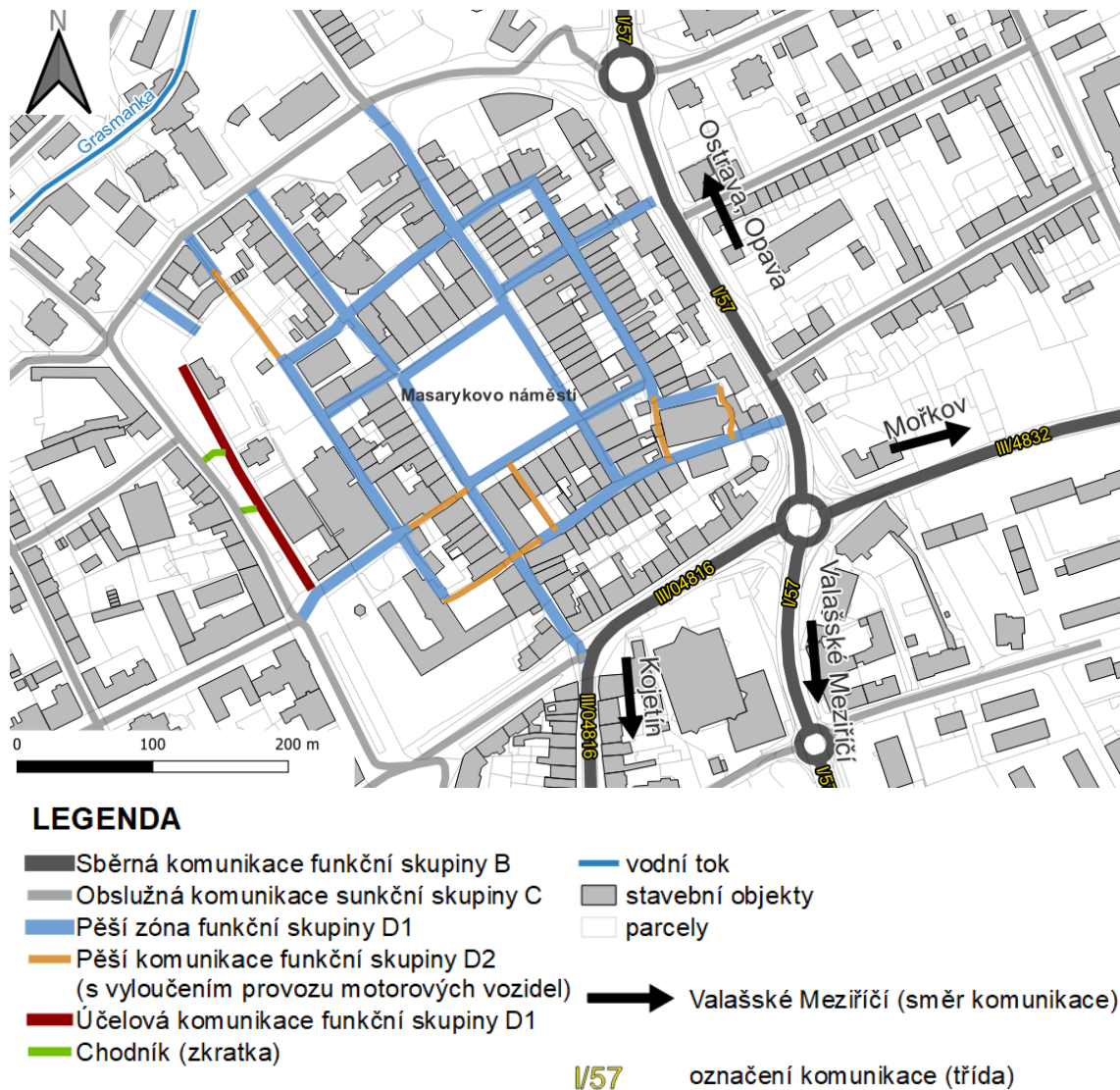
Struktura prostoru v centrální části města Nový Jičín, zejména pak v centrální historické části, je zobrazena na ploše 25 ha. Z obrázku jsou patrné veřejné prostory v podobě náměstí, komunikací a zeleně, které jsou zobrazeny bílou barvou. Nejvyšší hustota osídlení je v centrální historické části okolo Masarykova náměstí.

V severozápadní části je znázorněna rozptýlená volná zástavba tvořená z bytových domů. Podobné uspořádání je i v jihovýchodní části, kde je okolí zástavby vyplněno volnými plochami – zelení. Avšak zástavba v těchto místech působí neuspořádaně, pouze okrajové části líčují s komunikačními proudy. Na západ od náměstí je struktura zástavby řešena jako bloková s vnitřním soukromým prostorem. Podobně je zastavěna i severovýchodní část. Naopak směrem na jih je nejmenší hustota zastavěnosti.

Obrázek 37 - Schwartzplan Masarykova náměstí [autorova tvorba]

10.6 ANALÝZA DOPRAVY

Obrázek 38 - Analýza dopravy [autorova tvorba]

Městem, okolo východní strany Masarykova náměstí, prochází hlavní dopravní silniční tah silnice 1. třídy I/57, který spojuje Nový Jičín s Valašským Meziříčím směrem na jih, v druhém směru pak s městy Opava a Ostrava na sever. Jedná se o nejfrekventovanější komunikaci města. S tím jsou spojeny i určité dopady na obyvatele města, zejména v části města Nový Jičín-město. Dopravní špičky jsou na silnici v centru města okolo 8. hodiny ránní, z důvodu cestování lidí za prací a vzděláním ze spádových území a okolo 15. hodiny odpolední, při jejich návratu do města. Pro usměrnění dopravy jsou na

komunikaci instalovány kruhové objezdy (5 kruhových objezdů na silnici I/57 ve městě).

Obrázek 39 - Silnice I/57 Nový Jičín [autorova fotografie]

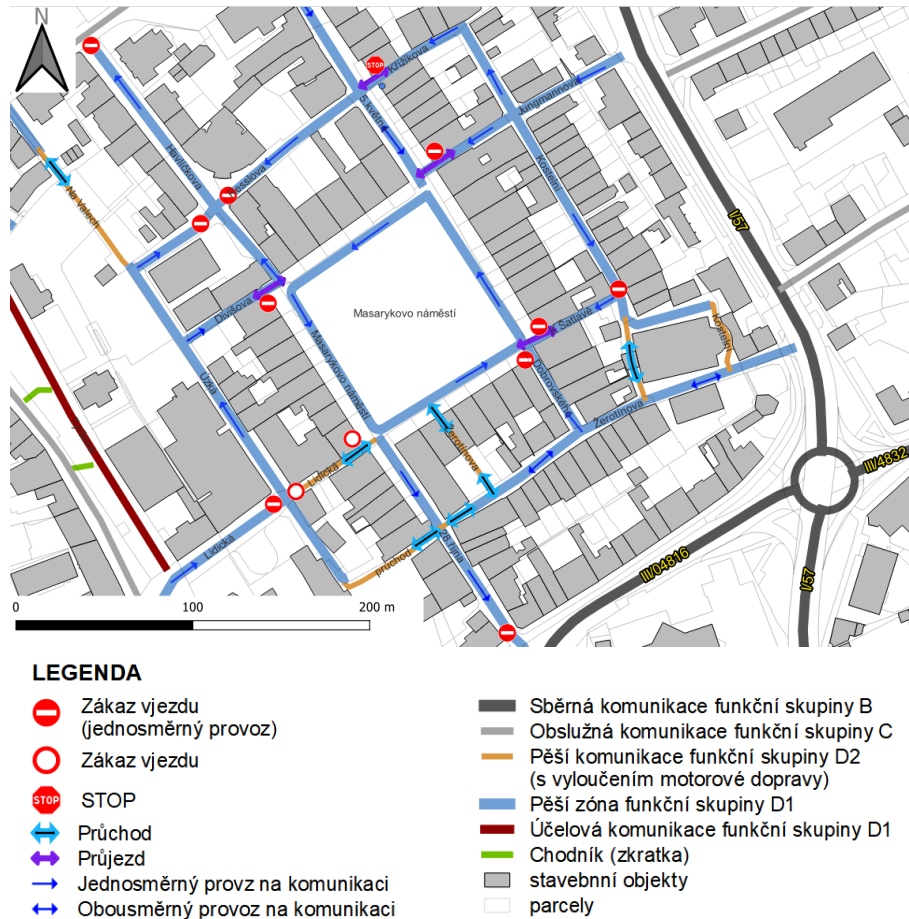
Na silnici jsou napojeny další důležité tahy silnic třetích tříd ve směru Kojetín na jihozápad a Mořkov na východ, které se vyhýbají centru města a jejich provoz není tak vysoký.

Obslužné komunikace rozdělují silný provoz ze sběrných komunikací do jednotlivých ulic a částí. Nejvýznamnějšími komunikacemi funkční skupiny C jsou ulice Tyršova, Štefánikova a Gen. Hlaďo, které jsou součástí okružní třídy.

Jako zklidnělé komunikace jsou označeny ulice propojující náměstí s komunikacemi vyšších funkčních skupin. Městskou památkou rezervací vede pěší zóna s dovolenou rychlostí 20 km/h. Povrch pěších zón je tvořen převážně z dlážděných kostek tzv. „kočičí hlavy“.

Ulice navazující na náměstí jsou řešeny jako komunikace s jednosměrným provozem, z důvodu jejich šířkového uspořádání, umístění v památkové zóně a výstavby podélných parkovacích míst v určitých částech. Výjimkami jsou ulice 5. května a Žerotínova, ve kterých je umožněn obousměrný provoz vozidel. Zároveň jsou tyto ulice hlavními vjezdy do historického centra města.

Na obrázku č. 40 je možné vidět uličky určené pouze pro pěší dopravu, které umožňují přístup na náměstí pomocí průchodu v jednotlivých domech.

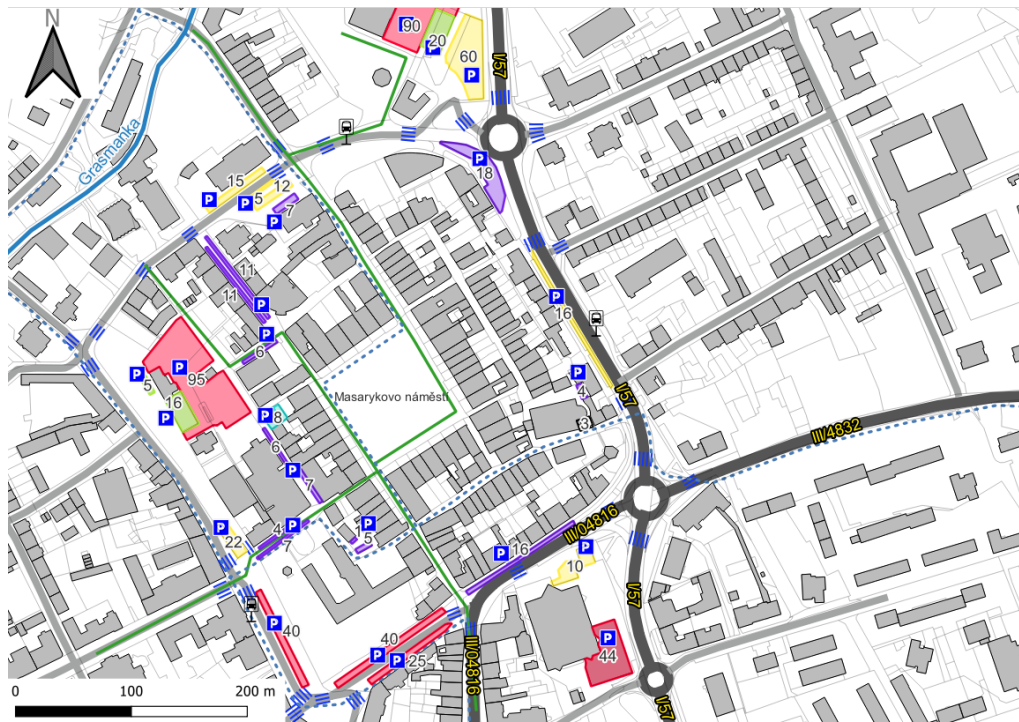

Obrázek 40 - Doprava ve městě [autorova tvorba]

Pěší provoz přes frekventované komunikace je umožněn přechody, které jsou umístěny v okolí centra. Na obrázku č. 41 jsou vyznačeny nejčastější trasy pohybu lidí, kteří nejčastěji přicházejí na náměstí od zastávek MHD, z autobusového nádraží nebo po hlavních naučných stezkách.

Doprava v klidu je na náměstí zajištěna centrálním placeným parkovištěm u tržnice, které má kapacitu 95 parkovacích míst. Na parkoviště je vjezd a výjezd umožněn pouze z ulice Na Valech. V ulicích se nachází parkovací stání podélná, která jsou pouze na povolení MěÚ. Jedná se o stání v ulicích Resslerova, Havlíčkova, Lidická. Parkovací plochy se přímo na náměstí nenacházejí a pohyb vozidel v tomto prostoru slouží převážně pro

zásobování podniků či k průjezdu na parkovací plochy za náměstím. Není tak ve vysoké míře ohrožen pěší provoz, není ani zvýšená hladina hluku.

LEGENDA

Parkoviště	MHD zastávky
Na povolení MěÚ	Přechody
Pro držitele parkovacích karet	Pěší trasa
Veřejné neplacené parkoviště	Cyklotrasa
Veřejné neplacené parkoviště (časově omezené)	Sběrná komunikace funkční skupiny B
Veřejné placené parkoviště	Obslužná komunikace funkční skupiny C
Parkování pro farní úřad	parcely
	stavebníobjekty

Obrázek 41 - Pěší doprava, parkovací stání [autorova tvorba]

Další parkovací stání jsou řešena mimo Městskou památkovou rezervaci, po obvodu okružní třídy. Jejich režim pro stání je placený nebo časově omezen. Dohromady se na náměstí a jeho nejbližším okolí nachází okolo 520 parkovacích stání. Z toho 90 míst připadá veřejnému parkovišti u obchodu Lidl u autobusového nádraží.

Obrázek 42 - Parkoviště u tržnice Na Valech
[autorova tvorba]

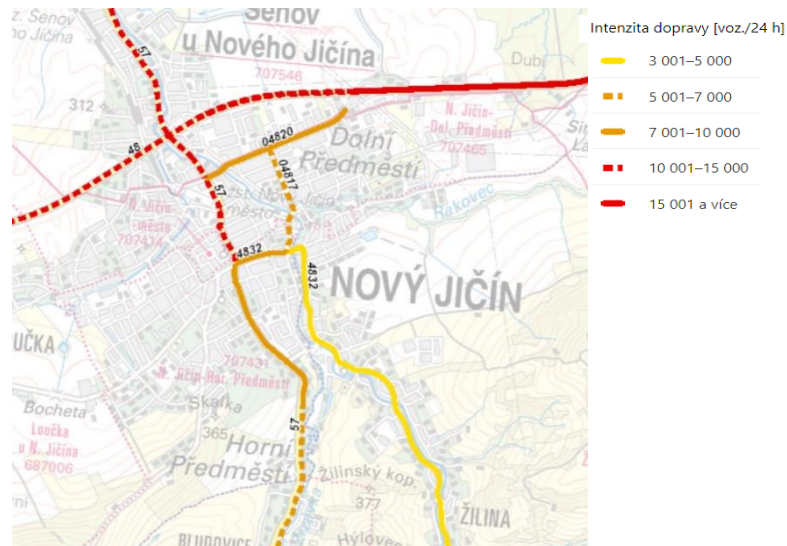
Následující obrázek a tabulky ukazují intenzitu dopravy ze sčítání dopravy na území Moravskoslezského kraje v roce 2021. Na komunikaci I/57 se nachází malé zastoupení cyklistické dopravy, způsobené zejména silným provozem. Proto je cyklistická doprava odkloněna přes historické centrum města. [44]

Tab. 1 - Intenzita dopravy na I/57 směr Opava [44]

Číslo sčítacího úseku 7-1502, I/57	[voz./24hod]
Těžká motorová vozidla	1701
Osobní a automobily	11389
jednostopá motorová vozidla	134
Součet	13224
Cyklistická doprava	246

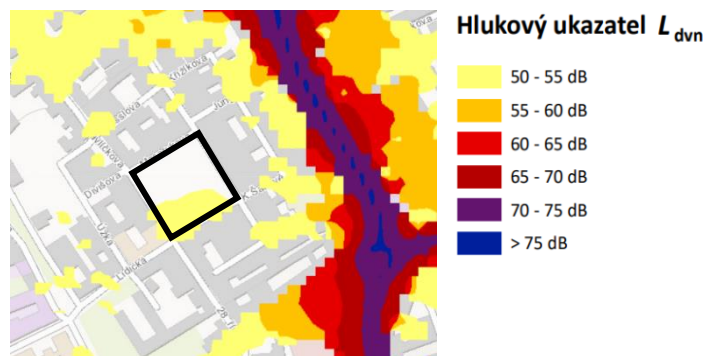
Tab. 2 - Intenzita dopravy na I/57 směr Valašské Meziříčí [44]

Číslo sčítacího úseku 7-1241, I/57	[voz./24hod]
Těžká motorová vozidla	1326
Osobní automobily	7457
jednostopá motorová vozidla	62
Součet	8845
Cyklistická doprava	108

Obrázek 43 - Intenzita dopravy na výřezu [44]

Intenzita dopravy na přilehlých silnicích I. a III. třídy negativně ovlivňuje působení hluku pouze v místě komunikace. Avšak náměstí není hlukem zasaženo, díky husté zástavbě okolo náměstí. Hodnoty hluku na náměstí se pohybují okolo 50 - 55 dB. [45]

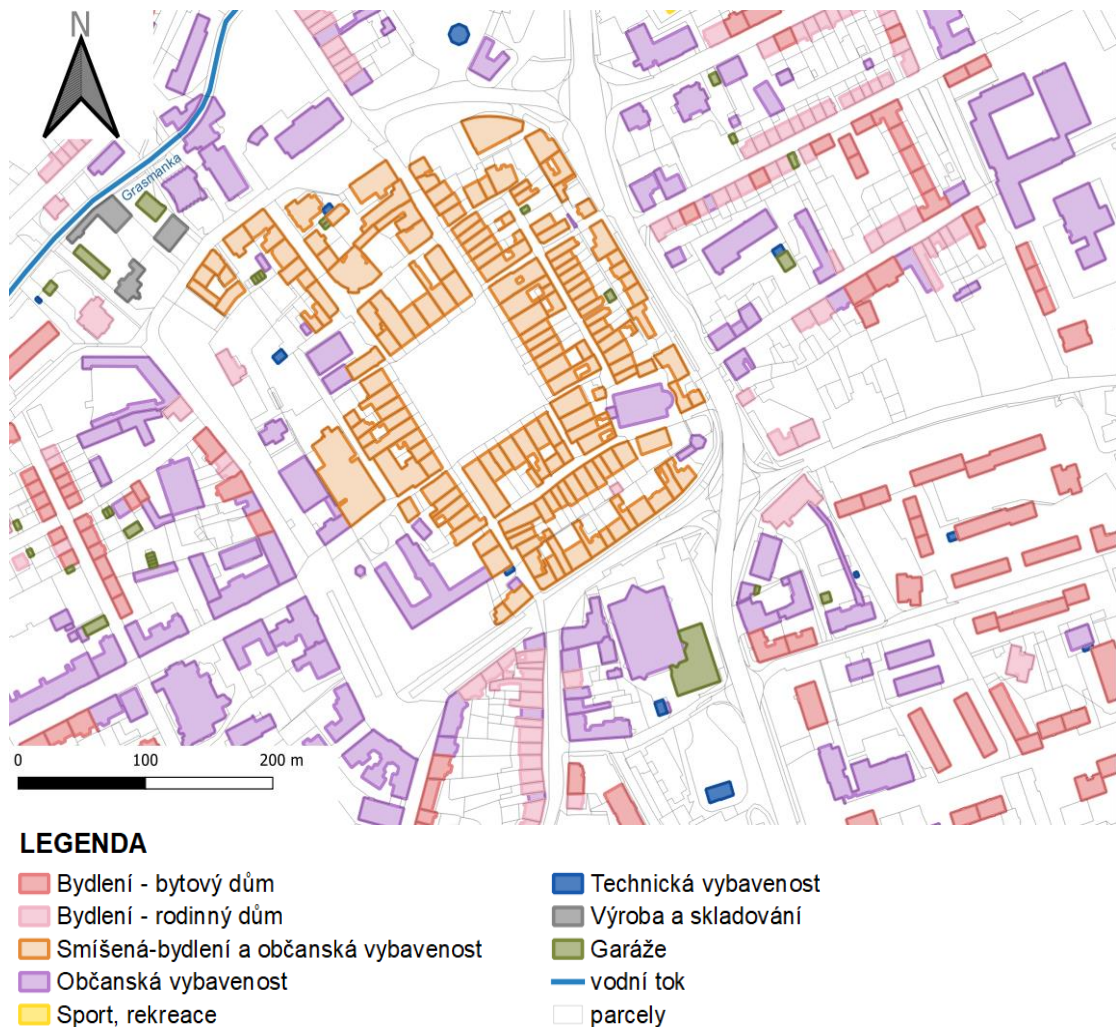
Obrázek 44 - Hluková mapa na výřezu [45]

10.7 FUNČNÍ ANALÝZA

Z funkční analýzy vyplývá velké zastoupení občanské vybavenosti v okolí centra a budov smíšených s plochou využití k bydlení a občanské vybavenosti v samotném centru a po obvodu náměstí.

Rozdělení budov dle funkčnosti, v rámci jedné budovy, je zajištěno jak stavebně, kamenným podloubím s arkádovými trakty, tak i opticky, viditelným rozhraním na fasádě měšťanských domů pomocí římsy. Přízemí

domů je určeno pro občanskou vybavenost, navazující nadzemní patra jsou převážně využívána k bydlení. Tato současná forma rozdělení je velice podobná té historické. Dochází tak k častému pohybu a kontaktu obyvatel v této centrální části veřejného prostoru.

Obrázek 45 - Analýza funkce [autorova tvorba]

Samotná forma bydlení je zastoupena v bytových a rodinných domech, která se rozvíjí směrem od urbanizované části města a do jeho okolí. Masarykovo náměstí je bohatě zastoupeno občanskou vybaveností jako – Starou poštou, knihkupectvím, restauracemi a občerstvovacími zařízeními, zdravotnickými potřebami, obchody s oděvy a sportovním vybavením, bankou a mimo jiné také Městským úřadem jakožto Radnicí. V blízkosti se nachází kino Květen, Hotel Praha a centrální parkoviště na přilehlé tržnici.

LEGENDA

Obchodní prodej	Víceúčelové	Výroba
Obchodní prodej a služby	Vzdělání a výchova	Jiné
Služby	Veřejná správa, ochrana (administrativa)	Stavby nesloužící občanské vybavenosti
Administrativní služby	Zdravotnictví	parcely
Stravování	Zdravotnický prodej	vodní plochy
Stravování a obchodní prodej	Sport, rekreace	
Ubytování a stravování	Kultura	

Obrázek 46 - Občanská vybavenost [autorova tvorba]

10.8 VÝŠKOVÁ ÚROVEŇ ZÁSTAVBY

Výška zástavby okolo náměstí se pohybuje okolo 2-3 NP. Jak vyplývá z funkční analýzy, měšťanské domy jsou rozděleny na přízemí s kamenným podloubím a nejčastěji dalšími dvěma až třemi patry. Z pohledu lidského měřítka se jedná o ideální výškovou hladinu, kdy zástavba má dobrou proporci vzhledem k rozměrům veřejného prostoru. Jediným vyčnívajícím výškovým bodem historického centra, který je možný vidět ze všech míst Nového Jičina, je dominující věž kostela Nanebevzetí Panny Marie.

Obrázek 47 - Rozdělení zástavby dle výšky budov [autorova tvorba]

Jihozápadně od historického centra výšková hladina zástavby narůstá, jelikož se jedná o oblast s bydlením bytovým. Mimo bytovou oblast je pak výšková hladina víceméně neměnná a pohybuje se dle druhu zástavby okolo 1-4 NP.

Obrázek 48 - Kostel Nanebevzetí Panny Marie
[autorova tvorba]

10.9 ANALÝZA ZELENĚ

Na obrázku č. 49 jsou znázorněny plochy zeleně v centru města Nový Jičín. Jsou rozděleny dle jejich přístupnosti. Vzhledem k bytové řadové zástavbě, orientované východně od náměstí, je velký podíl zeleně soukromé. V jihovýchodní části města se vyskytuje zejména veřejná zeleň, díky volné bytové zástavbě. Po obvodu hlavního komunikačního okruhu náměstí se nacházejí plochy veřejné zeleně s funkcí estetickou, rekreační a doplňkovou. Snižují případnou prašnost v období sucha, způsobenou silniční dopravou. Na těchto plochách jsou vysázeny stromy, keře či okrasné trvalky, které oživují pěší komunikace podél hlavního dopravního tahu města.

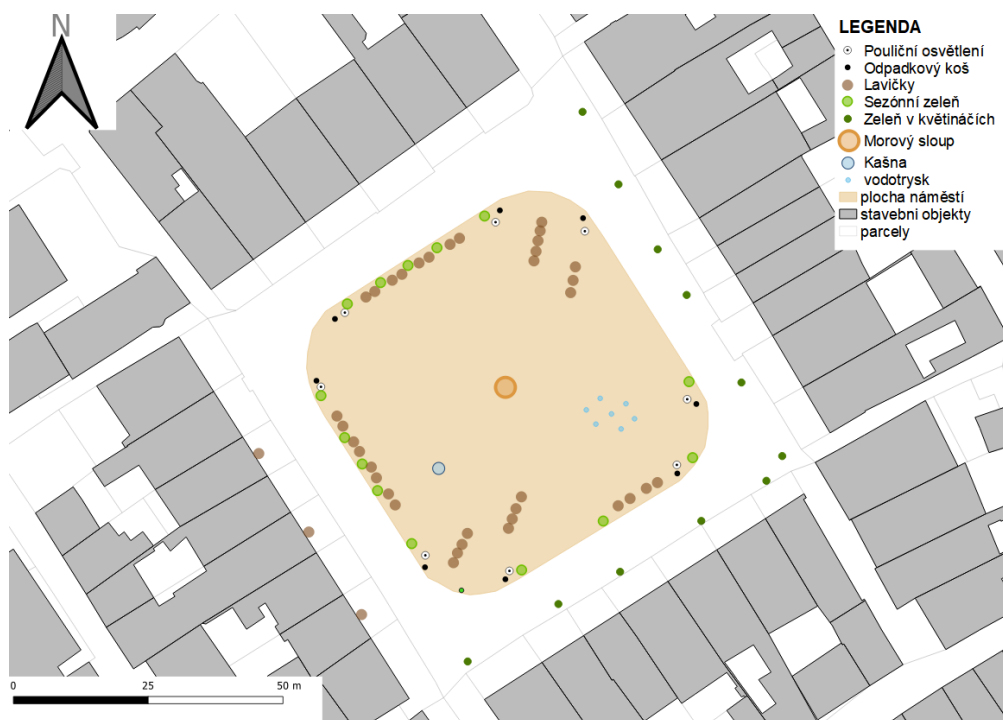

Obrázek 49 - Zeleň ve městě [autorova tvorba]

Obrázek 50 - Městská veřejná zeleň [autorova fotografie]

V jižním nároží historické části města se nachází Žerotínský park, který jak bylo již výše zmíněno, není udržován. Městem v blízkosti náměstí protéká potok Grasmanka, který prochází místně nazývaným parkem „Osvobození“. Okolo řeky je vysázena břehová zeleň. Veřejnou zelení s omezením je myšleno omezení časové, resp. otevírací doba. Tyto plochy zeleně se nacházejí u veřejné knihovny a u Úřadu práce.

Obrázek 51 - Zeleň na náměstí [autorova tvorba]

Na náměstí se nachází výsadba menších okrasných květin a stromků v nerezových květináčích podél obvodu dlážděného náměstí, které slouží pouze jako sezónní zeleň. Aby nedošlo k narušení vzhledu historického centra, zejména zastínění kulturních památek, jako jsou měšťanské domy, kamenné podloubí a unikátnost celého veřejného prostoru, není možno zeleň rozšířit. A proto má zeleň okolo obvodu historického centra velmi důležitou roli.

Míra vegetace musí být odvozena jednak od přirozených pěších proudů, jednak od způsobu využití plochy, parteru i okolí. [12]

V roce 2010 proběhl rekonstrukce tohoto náměstí, kdy šlo zejména o obnovení stávajících zpevněných ploch, chodníků, ploch v podloubí náměstí a přilehlých ulic. Byl vybudován nový systém uličního osvětlení a mobiliář, který je zastoupen v dostatečném množství, dále pak vodní fontány, kašna, a sochařské umělecké práce. Dlažba centrálního náměstí byla rekonstruována podle bývalého historického vzhledu cest. [46]

Obrázek 52 - Využívané lavičky na náměstí [autorova fotografie]

Obrázek 53 - Městský mobiliář [autorova fotografie]

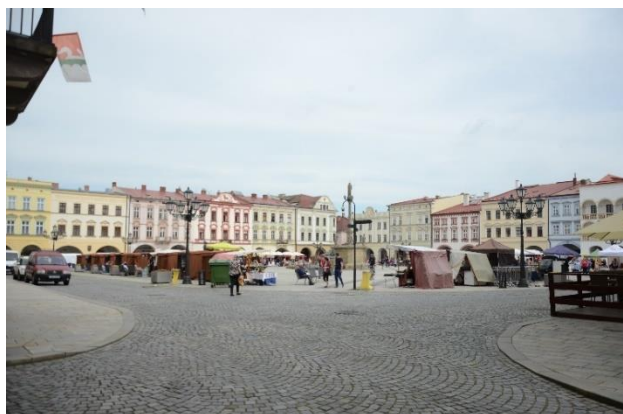
10.10 ANALÝZA HRANIČNÍCH LINIÍ

Z výše provedené analýzy občanské vybavenosti vyplývá, že parter má důležitý význam pro život ve městě. Aktivity, probíhající uvnitř kamenného podloubí či před ním v podobě zahrádek, mají pozitivní vliv na setrvání návštěvníků ve veřejném prostoru.

Obrázek 54 - Hraniční linie náměstí [autorova fotografie]

Z obrázku je zjevné členění průčelí budov a jejich rozměry převažující ve vertikální rovině, z čehož vyplývá, že jednotlivé budovy okolo obvodu veřejného prostoru jsou úzké. Je zachována struktura a detaily staveb, dokazující historický vývoj.

Obrázek 55 - Pohled na náměstí z ulice Lidická [autorova fotografie]

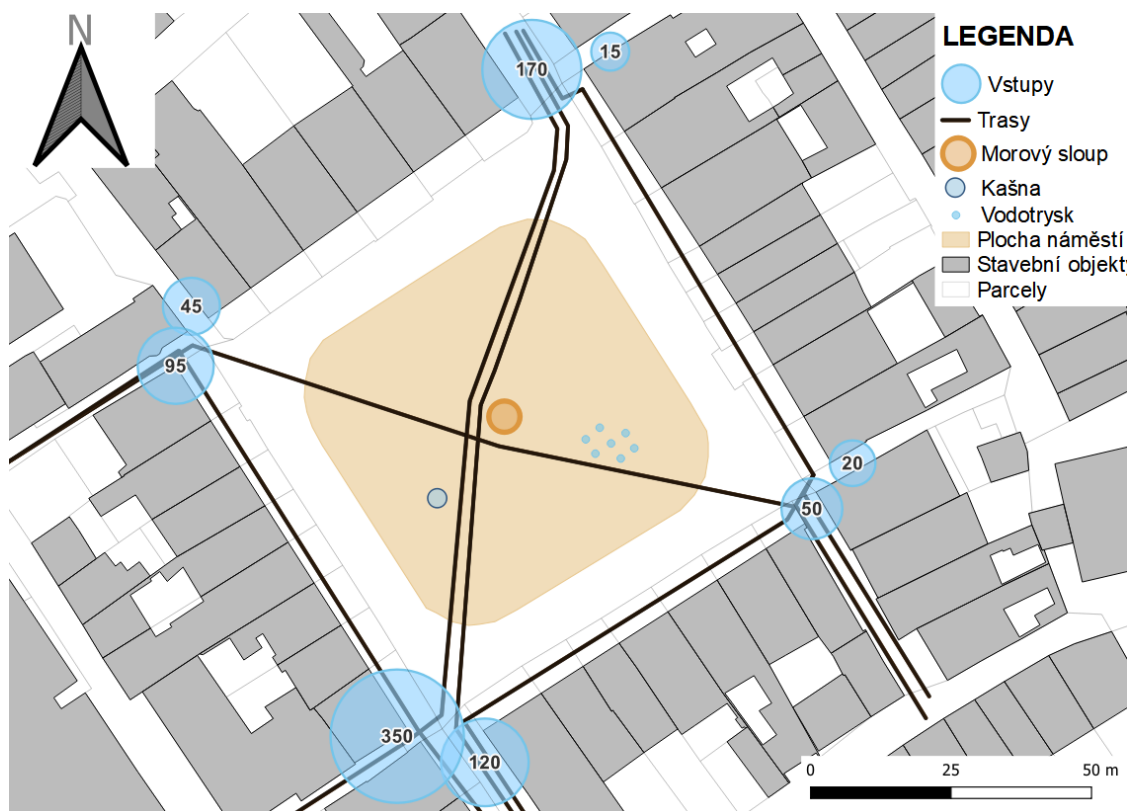
Náměstí díky své dispozici, kompozici budov, prostupnosti a průhlednosti parteru je aktivním prostorem. Bezpečné je díky svým zklidnělým cestám omezující jízdu aut a také díky vzbuzení dojmu bezpečnosti svou uzavřeností. V lidském měřítku nepůsobí prostor mohutně, obrovsky ani

nezdolatelně, budovy nejsou přehnaně vysoké, ani široké a neznehodnocující celkový obraz uceleného náměstí.

10.11 ANALÝZA AKTIVIT

Na následujících obrázcích jsou zobrazeny děje na náměstí zjištěné sledováním aktivit na místě. Měření probíhalo po dobu jedné hodiny mezi 14. a 15. hodinou.

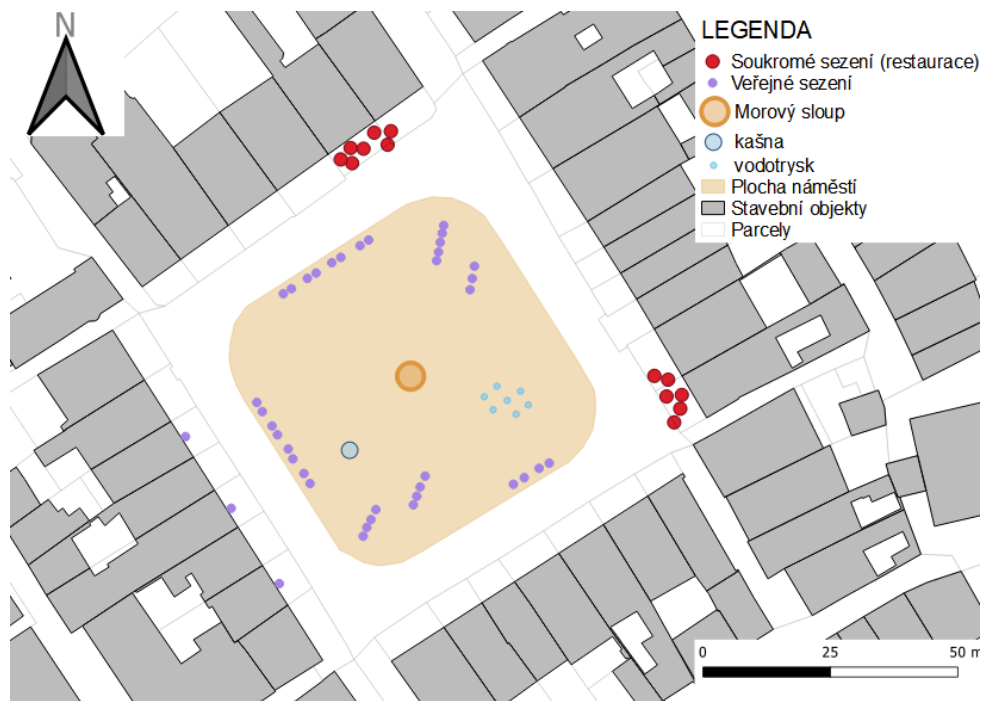
Byly zjištěny počty lidí procházejících hlavními vstupy ulic na náměstí. Nejfrekventovanější ulicí vyšla ulice Lidická, kde lidé procházejí průchodem Radnické věže. Jelikož měření probíhalo v čase, který je obvyklý pro konec výuky ve školách a pracovní doby v zaměstnání, byl proud chodců, přicházejících z této ulice, tvořen zejména studenty a žáky škol ZŠ Tyršova či SŠ Mendelova.

Obrázek 56 - Vstupy na náměstí [autorova tvorba]

Druhou ulicí s největším počtem vstupů na náměstí je ulice 5. května, která je zároveň nejširší ulicí přiléhající k náměstí. Celkový počet vstupů byl stanoven na 865 osob/hodinu.

Obrázek také ukazuje nejčastější trasy chodců vstupujících na náměstí. Z ulice Lidické nejčastěji směřovali lidé přes náměstí do ulice 5. května, která vede z náměstí na místní komunikaci a přes přechod k autobusovému nádraží. Časté trasy byly vedeny v podloubí, ve kterých je velké množství občanské vybavenosti. Trasa vedoucí do ulice Divišova přivádí chodce k prostorům s tržnicí a centrálním parkovištěm.

Obrázek 57 - Stacionární aktivity na náměstí [autorova tvorba]

Další sledovanou aktivitou lidí na náměstí byly stacionární aktivity. Pro odpočinek jsou velmi využívány kovové lavičky, které jsou umístěné po obvodu náměstí. V letním období jsou na náměstí instalovány předzahrádky místních podniků cukráren, kaváren a restaurací, které jsou vysokým lákadlem lidí a velkým přínosem návštěvnosti tohoto prostoru. V těchto letních dnech jsou zprovozněny i vodní fontány, které vzbuzují dojem osvěžení a lákají malé děti k hraní si v jejich blízkosti.

Obrázek 58 - Aktivity u vodotrysku [autorova fotografie]

10.12 VYHODNOCENÍ ANALÝZ

V prvé řadě je nutno zmínit nedostatky v rámci zastoupení ploch zeleně v centru města. Z analýz vyplývá, že historický ráz náměstí neumožňuje součinnost s výsadbou zeleně, jelikož by byly znehodnoceny architektonické a urbanistické hodnoty tohoto historického náměstí. I přes výskyt Žerotínského parku, v blízkosti veřejného prostoru, není možné vyvrátit fakt, že by se jednalo o kvalitní plně funkční zeleň, poskytující uspokojení dnešních trendů. Z tohoto tvrzení vyplývá, že by se rozvoj města měl mimo jiné zaměřit na aspekty zvládání kvalitního návrhu a řešení ploch se zelení.

Nelze opomenout klady náměstí, které jsou důsledkem usměrněného historického vývoje zástavby a působení okolních veřejných prostorů. Náměstí je živé v průběhu celého roku. Pořádají se zde nejrůznější společenské akce, řemeslné jarmarky s ukázkou výroby a zpracovanými výrobky, vánoční trhy s krásnou vánoční výzdobou, koncerty, akce zahajující léto, dobročinné akce, slavnosti města, které jsou proslulé pro svoji vysokou návštěvnost a spoustu dalších. Už jen díky historické atmosféře je náměstí pro trávení volného času, procházení se, či jen pozorování okolí velmi velkým lákadlem pro všechny přicházející.

Kulturní dění na náměstí a v celém městě obstarává zbudované Návštěvnické centrum v Laudonově domě, dále Městské kulturní středisko nebo Muzeum Novojičínska v Žerotínském zámku. Nejznámější akcí pořádanou na Masarykově náměstí a jeho okolí, která přiláká jak samotné obyvatele, tak i

návštěvníky z přilehlých i vzdálených obcí, je konaný festival Novojičínské léto, který probíhá v období začátku června až konce srpna. Nabízí tak spoustu koncertů, společenských, kulturních a sportovních akcí, které nejsou zpoplatněny.

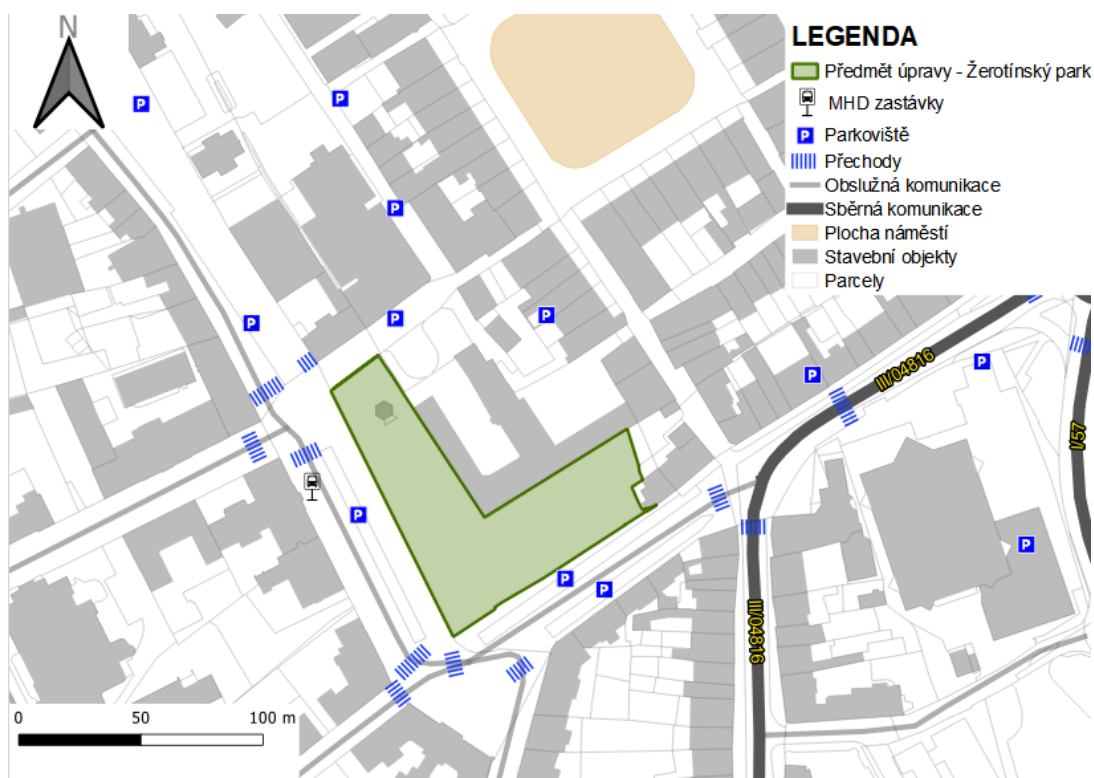
Masarykovo náměstí je bohatě zastoupeno občanskou vybaveností jako – Starou poštou, knihkupectvím, restauracemi a občerstvovacími zařízeními, zdravotnickými potřebami, prodejny různých typů, apod., které přivádějí obyvatele města do jeho centra.

Jako problém se může jevit stále narůstající tranzitní doprava silnice I/57, která způsobuje problémy místním obyvatelům s dopravou do svých bydlišť a prací. Jedná se ale spíše o nárůst dopravy v denních špičkách.

11 VLASTNÍ NÁVRH OBNOVY ŽEROTÍNSKÉHO PARKU

Závěrečnou částí bakalářské práce je praktické ověření zjištěných poznatků z analýzy města, resp. náměstí a návrh úprav veřejného prostoru Žerotínský park.

Park se nachází v jihozápadní části centra města na křížení ulic Tyršova a Gen. Hladů. Jedná se o park o rozloze přibližně 0,55 ha, který se nachází v městské památkové rezervaci.

Obrázek 59 – Širší vztahy Žerotínský park [autorova tvorba]

V okolí Žerotínského parku se nachází dostatečné množství parkovacích míst. Na ulici Tyršova naproti Městskému úřadu je instalována zastávka městské hromadné dopravy. V rámci pěšího provozu jsou přes komunikaci vedeny přechody pro chodce v dostatečných vzdálenostech.

11.1 POHLED NA SOUČASNÝ VZHLED PARKU

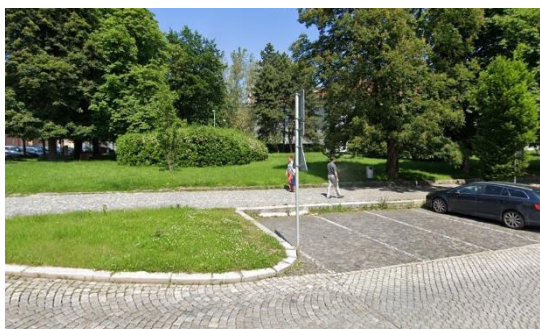
Obrázek 60 - Pohled ze severozápadní strany [autorova fotografie]

Obrázek 61 - Pohled z východní strany [autorova fotografie]

Obrázek 62 - Poloha parku [autorova tvorba]

Obrázek 63 - Pohled z jižní strany [autorova fotografie]

11.2 VÝSLEDNÝ NÁVRH

Žerotínský park byl vybrán pro obnovu jeho současného stavu z mnoha příčin. Městská zeleň je důležitou formou pro kvalitu života a rozvoj města. Z provedených analýz vyplývá, že se na náměstí nenachází žádná zeleň, která by plnila funkce ekologické, enviromentální a sociální. Není ji ani možné do veřejného prostoru zasadit tak, aby nebylo historické cítění narušeno. Snahy města o přidání zeleně na náměstí jsou v podobě květináčů s okrasnými rostlinami.

Proto je významné zachování a udržování městské zeleně v nejbližším okolí náměstí. Žerotínský park disponuje vzrostlou zelení a keřovými dřevinami, které postupem let celý prostor parku nevhledně zarostly. Důsledkem špatné správy a údržby zeleně, došlo k nízké až žádné návštěvnosti parku, s potenciálem trávit v něm čas odpočinkem a různými aktivitami.

Náplní návrhu bylo upravit vzhled zeleně, vybudovat systém mobiliáře, zatraktivnit park pro rodiny s dětmi a všechny věkové kategorie.

Obrázek 64 - Návrh rozmístění prvků parku [autorova tvorba]

Důraz byl kladen na zachování sítě pěších cest pro příjemné projití celého parku, ale i pro zkrácení vzdálenosti cest na náměstí s případným setrváním v prostoru. Povrchová úprava chodníku, předsazených schodišť a ramp je řešena jako kvádrová kamenná dlažba stejného typu jako vydláždění středu náměstí. Terén byl v západní části vyvýšen o 500 mm, kde tvoří prostor pro městský mobiliář a kašnu.

Obrázek 65 - Pohled na podestu s posezením [autorova tvorba]

V severní části parku je navržena stavba s drobným občerstvením s posezením pro své zákazníky. Je přínosem pro návštěvnost a setrvání v těchto místech.

Obrázek 66 - Severní pohled na občerstvovací stánek [autorova tvorba]

Díky většímu odstupu stavby od prostoru s kašnou, tak nenarušuje chod občerstvení a jeho zákazníci klidovou zónu v jižní části podesty. Ve východním koutu parku se nachází dětské hřiště s lavičkami.

Obrázek 67 - Pohled jižní na hřiště [autorova tvorba]

11.2.1 Pohledy do parku

Obrázek 68 - Pohled jihozápadní
[autorova tvorba]

Obrázek 69 - Pohled západní
[autorova tvorba]

Obrázek 70 - Pohled jižní [autorova tvorba]

11.3 NÁVRHOVÉ PARAMETRY

Navrhované funkce:

- Rekreční
- Služby

Množství zeleně: 0,32 ha (64%)

- Z toho plochy s kůrou pro výsadbu dřevin a rostlin: 0,05 ha (15%).

Počet navržených laviček: 23,

Počet odpadkových košů: 10,

Počet pouličního osvětlení: 10,

Velikost: celková výměra 0,55 ha,

Občanská vybavenost: stánek s občerstvením, dětské hřiště, mobiliář.

12 ZÁVĚR

Kvalitní veřejné prostory jsou důležitým předpokladem pro zdravý organismus města a jeho budoucí rozvoj. Z vypracovaných analýz a sledovaných dějů na vybraném veřejném prostoru vyšlo, jak důležitá je návaznost okolních veřejných prostorů různých forem a typů, která přispívá k utváření celkového dojmu z prostředí. Proto je zapotřebí utvářet a chránit takové městské prostory, které budou ve vzájemné symbióze a nebudou se navzájem vylučovat. Veřejné prostory jsou důležitým místem obchodních, společenských a kulturních funkcí. Důležité je, aby byly veřejné prostory vytvářeny pro lidi, protože právě oni hrají důležitou roli v tom, jakým směrem se bude rozvoj městských veřejných prostorů, města a kvality života ubírat.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit a zhodnotit kvalitu veřejného prostoru Masarykova náměstí v Novém Jičíně. Následně posoudit a provést návrh na zlepšení podmínek.

Město Nový Jičín se snaží nezaostávat a jít s dobou, přizpůsobovat se dnešním trendům pro živost města a jeho veřejných prostorů. I přes menší nedostatky a problémy, se kterými se město potýká, se domnívám, že je místem zdravého a bezpečného žití.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Město: Základní údaje o městě. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/zakladni-udaje-o-meste/>
- [2] *Územní plán Nový Jičín Úplné znění po vydání Změny č. 6* [online]. In: . URBANISTICKÉ STŘEDISKO OSTRAVA, s.r.o, 2021, s. 41 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/uzemni-planovani/uzemne-planovaci-dokumentace-a-podklady-obci-spravniho-uzemi-orp-novy-jicin/mesto-novy-jicin/>
- [3] 18. poledník. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín: Turistika Zajímavosti* [online]. Nový Jičín: Nový Jičín [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/stranka/18-polednik.html>
- [4] Rozdělení správního území. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín OÚPSŘ, 2022 [cit. 2022-05-20].
- [5] Historie. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/historie/>
- [6] Nový Jičín: Historie. In: *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Praha: Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, 2000 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/dr-cs/320-novy-jicin.html>
- [7] POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE České republiky: (Úplné znění závazné od 1. 9. 2021). In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Politika územního rozvoje ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2022 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/408dfd7d-ae56-44a2-a73b-2dea219355d5/Uplne_zneni_PUR_CR_zavazne_od_20210901.pdf.aspx?ext=.pdf
- [8] ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE: Úplné znění po aktualizacích č. 1, 3, 4 a 5. In: *Moravskoslezský kraj* [online]. Ostrava: Moravskoslezský kraj [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://geoportal.msk.cz/Public/ZasadyUzemnihoRozvoje/A4/Texty/ZURA1345UZ.pdf>

- [9] KRATOCHVÍL, Petr. *Městský veřejný prostor*. Vydání první. Praha: Zlatý řez, 2015. ISBN 978-80-88033-00-4.
- [10] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů*. Česká republika: AION CS, s.r.o., 2000, ročník 2000, 38/2000, číslo 128. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [11] GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství, 2012. ISBN 978-80-260-2080-6.
- [12] JEHLÍK, Jan. *Rukověť urbanismu: architektura poznávání a navrhování prostředí*. Vydání druhé, upravené. Praha: Ausdruck Books, 2018. ISBN 978-80-270-4920-2.
- [13] Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství. In: *Nadace Partnerství: LIFE TreeCheck* [online]. Brno: Nadace Partnerství, 2022 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.lifetreecheck.eu/cs/Library/Kvalitni-verejne-prostory>
- [14] Městská památková turistika. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/stranka/mestska-pamatkova-turistika.html>
- [15] Cyklogenerel Nového Jičína: Generel cyklistické dopravy ve městě Nový Jičín. In: *Město Nový Jičín: Město* [online]. Nový Jičín: Nový Jičín [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/rozvojove-dokumenty/>
- [16] Turistika Zajímavosti. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/stranka/turistika-a-zajimavosti.html>
- [17] KNYTL, Bořek a Pavel PEKÁR. Městská tržnice a průchod k tržnici. In: *Archiweb: Stavby* [online]. Archiweb, s.r.o., c1997-2022 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/mestska-trznice-a-pruchod-k-trznici>
- [18] ČÍŽEK, Jiří. Žerotínský zámek, muzeum Novojičínska. *Hrady.cz* [online]. c1995-2022 [cit. 2022-05-21]. ISSN 1803-0076. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/zamek-novy-jicin>
- [19] Žerotínský zámek. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/zerotinsk-zamek.html>

- [20] Novojičínské Smetanovy sady. In: *Turistika.cz: Pro větší zážitek z cest a výletů* [online]. Turistika.cz, s.r.o., 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/novojicinske-smetanovy-sady/detail>
- [21] Smetanovy sady. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/smetanovy-sady.html>
- [22] Janáčkovy sady - městský park v Novém Jičíně. In: *Turistika.cz: Pro větší zážitek z cest a výletů* [online]. Turistika.cz, s.r.o., 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/janackovy-sady-mestsky-park-v-novem-jicine/detail>
- [23] Lesopark Skalky. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/lesopark-skalky.html>
- [24] Morový sloup a sousoší tančících sedláků. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/morov-sloup-a-sousosi-tancich-sedlaku.html>
- [25] Sloup se sochou Panny Marie a kašnou. In: *Národní památkový ústav: Památkový katalog* [online]. Praha: Národní památkový ústav, 2015 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/sloup-se-sochou-panny-marie-a-kasnou-12617522>
- [26] Sloup se sochou Panny Marie a kašnou. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/sloup-se-sochou-panny-marie-a-kasnou/>
- [27] Socha svatého Mikuláše. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/socha-svateho-mikulase.html>
- [28] Radniční věž se zvonkohrou. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/radnicni-vez-se-zvonkohrou.html>

- [29] Radnice. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/radnice/>
- [30] Radnice. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/radnice.html>
- [31] Měšťanský dům, tzv. Stará pošta. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/mestansky-dum-tzv-stara-posta/>
- [32] Stará pošta. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/stara-posta.html>
- [33] Dům U Bílého anděla. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/dum-u-bileho-andela.html>
- [34] Měšťanský dům č. p. 42. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/mestansky-dum-c-p-42/>
- [35] Laudonův dům. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/laudonuv-du.html>
- [36] Měšťanský dům č. p. 45, zv. Laudonův dům. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/mestansky-dum-c-p-45-zv-laudonuv-dum/>
- [37] Hotel a kavárna Praha. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/kavarna-praha.html>
- [38] Hotel Praha. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/hotel-praha/>
- [39] Městské hradby Nový Jičín. *Hrady.cz* [online]. Praha: Hrady.cz, c1995-2022 [cit. 2022-05-21]. ISSN 1803-0076. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/mestske-hradby-novy-jicin>

- [40] TICHÁNEK, Jiří a Zdeněk ŠERÝ. *Šlechtická sídla na Novojičínsku*. Vyd. 1. Opava: Butterfly, 2003. ISBN 80-239-1707-2.
- [41] Městská památková rezervace. In: *Město Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: MěÚ Nový Jičín [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/mestska-pamatkova-rezervace/>
- [42] Masarykovo náměstí. In: *Turistické informační centrum Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Informační centrum Nový Jičín, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.icnj.cz/aktualita/masarykovo-namesti-1.html>
- [43] Kostel nanebevzetí panny Marie. *Hrady.cz* [online]. Praha: Hrady.cz, c1995-2022 [cit. 2022-05-21]. ISSN 1803-0076. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/kostel-nanebevzeti-panny-marie-novy-jicin/texty?tid=14875&pos=1000>
- [44] Sčítání intenzity dopravy: Dálniční a silniční síť Moravskoslezského kraje. In: *Moravskoslezský kraj: Mapová aplikace* [online]. Moravskoslezský kraj, 2021 [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <https://geoportal.msk.cz/Html5Viewer/?viewer=intenzitadopravy>
- [45] Hlukové mapy 2017. In: *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://geoportal.mzcr.cz/shm/>
- [46] Rekonstrukce Masarykova náměstí v Novém Jičíně - I. In: *Stavba roku* [online]. Praha: Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <http://www.stavbaroku.cz/printDetail.do?Dispatch=ShowDetail&siid=691>
- [47] BECK, Josef. *Geschichte der Stadt Neutitschein (Nowý Jičín) und deren Umgebung*. Neutitschein: Kirchenturmbau-Comité, 1854.
- [48] Fibichovo náměstí: Fotogalerie. In: *Fibichovo náměstí: Malé náměstí v Novém Jičíně* [online]. [cit. 2022-05-20]. Dostupné z: <http://www.fibichovo.cz/wp-content/uploads/51.jpg>
- [49] TOMÁŠEK, Petr. Návštěvnické centrum Nový Jičín. In: *Cestování výlety: Tipy na výlety* [online]. [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <http://cestovanivylety.cz/2015/05/navstevnicke-centrum-novy-jicin/>

[50] Historie Nového Jičína. In: *Bělotín* [online]. Bělotín: Obecní úřad Bělotín, 1998-2022 [cit. 2022-05-21]. Dostupné z: <https://www.belotin.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=72453>

Další použité podklady a programy:

Podklady pro vytvoření map v programu QGIS:

Prohlížeč služby – WMS. Geoportál ČÚZK [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z:

<https://geoportal.cuzk.cz>

Pohledy a návrh vytvořený pomocí programu SketchUp.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Poloha města v ČR [autorova tvorba]	13
Obrázek 2 - Místní části města Nový Jičín [autorova tvorba]	14
Obrázek 3 - Poloha a širší vztahy v kraji [autorova tvorba].....	15
Obrázek 4 - Sousední obce řešeného města [autorova tvorba]	16
Obrázek 5 - 18. poledník východní délky u ZŠ Jubilejní [3]	16
Obrázek 6 - Obce v ORP Nový Jičín [autorova tvorba]	17
Obrázek 7 - Veduta města z roku 1722 [47]	19
Obrázek 8 - Výřez z PÚR [7]	20
Obrázek 9 - Výřez ze ZÚR [8]	20
Obrázek 10 - Polosoukromé prostory [13]	25
Obrázek 11 - Veřejné prostory ve městě [autorova tvorba]	34
Obrázek 12 - Cyklostezka Koleje [autorova fotografie].....	35
Obrázek 13 - Cyklistická síť ve městě [15]	36
Obrázek 14 - Pohled na Fibichovo náměstí [48]	36
Obrázek 15 - Tržnice na Valech [17].....	37
Obrázek 16 - Žerotínský park [autorova fotografie].....	38
Obrázek 17 – Prostor před Žerotínským zámkem [autorova fotografie].....	39
Obrázek 18 - Pohled na Španělskou kapli [autorova fotografie]	40
Obrázek 19 - Altánek [autorova fotografie]	41
Obrázek 20 - Relaxační park s jezírkem [autorova fotografie]	41
Obrázek 21 - Kostel Nejsvětější trojice [autorova fotografie]	42
Obrázek 22 - Červená kašna [autorova fotografie]	42
Obrázek 23 - Altánek ve Sluneční zahradě [23].....	43
Obrázek 24 - Vymezení náměstí [autorova tvorba].....	45
Obrázek 25 - Morový sloup [autorova fotografie]	46
Obrázek 26 - Socha sv. Mikuláše s kašnou [27]	47
Obrázek 27 – Radnice.....	48
Obrázek 28 - Měšťanské domy	49

Obrázek 29 - Nádvoří Žerotínského zámku [autorova fotografie]	50
Obrázek 30 - Hotel a kavárna Praha [autorova fotografie]	51
Obrázek 31 - Půdorys centra Nového Jičína na mapě ze 30. let 19. století [50]	51
Obrázek 32 - Veduta města Nový Jičín v 18. století [50]	52
Obrázek 33 - Městské hradební opevnění Farská bašta [39].....	53
Obrázek 34 - Širší vztahy [autorova tvorba]	54
Obrázek 35 - Navazující veřejné prostranství [autorova tvorba]	55
Obrázek 36 - Kostel Nanebevzetí Panny Marie [43]	56
Obrázek 37 - Schwartplan Masarykova náměstí [autorova tvorba]	57
Obrázek 38 - Analýza dopravy [autorova tvorba]	58
Obrázek 39 - Silnice I/57 Nový Jičín [autorova fotografie]	59
Obrázek 40 - Doprava ve městě [autorova tvorba]	60
Obrázek 41 - Pěší doprava, parkovací stání [autorova tvorba]	61
Obrázek 42 - Parkoviště u tržnice Na Valech [autorova tvorba].....	62
Obrázek 43 - Intenzita dopravy na výřezu [44]	63
Obrázek 44 - Hluková mapa na výřezu [45].....	63
Obrázek 45 - Analýza funkce [autorova tvorba].....	64
Obrázek 46 - Občanská vybavenost [autorova tvorba]	65
Obrázek 47 - Rozdělení zástavby dle výšky budov [autorova tvorba].....	66
Obrázek 48 - Kostel Nanebevzetí Panny Marie [autorova tvorba].....	66
Obrázek 49 - Zeleň ve městě [autorova tvorba]	67
Obrázek 50 - Městská veřejná zeleň [autorova fotografie]	68
Obrázek 51 - Zeleň na náměstí [autorova tvorba].....	68
Obrázek 52 - Městský mobiliář [autorova fotografie]	69
Obrázek 53 - Využívané lavičky na náměstí [autorova fotografie]	69
Obrázek 54 - Hraniční linie náměstí [autorova fotografie]	70
Obrázek 55 - Pohled na náměstí z ulice Lidická [autorova fotografie]	70
Obrázek 56 - Vstupy na náměstí [autorova tvorba]	71
Obrázek 57 - Stacionární aktivity na náměstí [autorova tvorba].....	72
Obrázek 58 - Aktivity u vodotrysku [autorova fotografie]	73

Obrázek 59 – Širší vztahy Žerotínský park [autorova tvorba]	75
Obrázek 60 - Pohled ze severozápadní strany [autorova fotografie]	76
Obrázek 61 - Pohled z východní strany [autorova fotografie]	76
Obrázek 62 – Poloha parku [autorova tvorba]	76
Obrázek 63 – Pohled z jižní strany [autorova fotografie]	76
Obrázek 64 - Návrh rozmístění prvků parku [autorova tvorba]	77
Obrázek 65 - Pohled na podestu s posezením [autorova tvorba]	78
Obrázek 66 - Severní pohled na občerstvovací stánek [autorova tvorba]	78
Obrázek 67 - Pohled jižní na hřiště [autorova tvorba]	79
Obrázek 68 - Pohled jihozápadní [autorova tvorba]	79
Obrázek 69 - Pohled západní [autorova tvorba]	79
Obrázek 70 - Pohled jižní [autorova tvorba]	79

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 - Intenzita dopravy na I/57 směr Opava [44]	62
Tab. 2 - Intenzita dopravy na I/57 směr Valašské Meziříčí [44].....	62